

Załącznik nr 1
Do Uchwały Zarządu Nr 16/06/2024
Z dnia 25.06.2024 r.
Do Uchwały Rady Nadzorczej
Nr 04/07/2024 z dnia 26.07.2024

**Informacja z zakresu
profilu ryzyka i poziomu kapitału
Banku Spółdzielczego w Łukowie
według stanu na 31.12.2023 roku**

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
I. Informacje ogólne o Banku – podmiotu objętego informacją.....	4
1. Informacje o działalności poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.....	6
2. Informacja o stopie zwrotu z aktywów.....	6
II. Zakres informacji podlegających ujawnieniu określony na podstawie art. 433b ust.2 Rozporządzenia CRR.	6
III. Cele i strategię zarządzania ryzykiem art. 435 Rozporządzenia CRR.....	8
IV. Zakres stosowania art. 436 Rozporządzenia CRR.....	16
V. Fundusze własne art. 437 Rozporządzenia CRR.....	17
VI. Wymogi kapitałowe art. 438 Rozporządzenia CRR.....	17
VII. Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta art. 439 Rozporządzenia CRR.....	20
VIII. Bufory kapitałowe art. 440 Rozporządzenia CRR.....	20
IX. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego art. 441 Rozporządzenia CRR.....	20
X. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego art. 442 Rozporządzenia CRR.....	20
XI. Aktywa wolne od obciążeń art. 443 Rozporządzenia CRR.....	22
XII. Korzystanie z ECAI art. 444 Rozporządzenia CRR.....	24
XIII. Ekspozycja na ryzyko rynkowe art. 445 Rozporządzenia CRR.....	24
XIV. Ryzyko operacyjne art. 446 Rozporządzenia CRR.....	25
XV. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym art. 447.....	29
XVI. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nie nieuwzględnionym w portfelu handlowym art. 448 Rozporządzenia CRR.....	29
XVII. Ekspozycja na ryzyko sekurytyzacyjne art. 449 Rozporządzenia CRR.....	36
XVIII. Polityka w zakresie wynagrodzeń art. 450 CRR.....	36
XIX. Polityka w zakresie konfliktu interesów.....	39
XX. Informacja o spełnieniu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu Banku Spółdzielczego w Łukowie wymogów określonych w art. 22AA Ustawy Prawo Bankowe, o której mowa w art. 111a ust 4 Ustawy Prawo Bankowe.....	40
XXI. Dźwignia finansowa art. 451.....	42
XXII. System kontroli wewnętrznej.....	44
XXIII. Ryzyko płynności i finansowania zgodnie z Rekomendacją P Komisji Nadzoru Finansowego.....	46
XXIV. Zasady ładu korporacyjnego	51
XXV. Informacje o ilości posiedzeń Rady Nadzorczej.....	51

Załącznik:

1. Oświadczenie Zarządu Banku Spółdzielczego w Łukowie
2. Oświadczenie Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Łukowie
3. Informacja dotycząca celów i strategii zarządzania ryzykiem

WPROWADZENIE

Bank Spółdzielczy w Łukowie (zwany dalej Bankiem) zgodnie z „Polityką informacyjną” obowiązującą w Banku i udostępnioną na stronie internetowej www.bslukow.pl przedstawia dokument zwany „**Informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Banku Spółdzielczego w Łukowie**”, podlegający ogłoszeniu według stanu na 31 grudnia 2023 roku zwany dalej „Raportem” który został przygotowany zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego Rozporządzenie (UE) nr 648/2012 zwane dalej Rozporządzeniem CRR oraz na podstawie innych Rozporządzeń ustanawiających wykonawcze standardy w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji.

Niniejszy dokument stanowi realizację postanowień:

- Części ósmej Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012, zmienionego Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z dnia 20 maja 2019 r., zwanego dalej „Rozporządzeniem CRR”.
- Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (EU) 2021/637 z dnia 15 marca 2021 roku ustanawiające wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do publicznego ujawniania przez instytucje informacji, o których mowa w części ósmej tytułu II i III rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, oraz uchylające rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1423/2013, rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/1555, rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/200 i rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/2295;
- Ustawy Prawo Bankowe;
- Rekomendacji M Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach;
- Rekomendacji P Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej zarządzania ryzykiem płynności finansowej banków;
- Rekomendacji Z Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej zasad ładu wewnętrznego w bankach; ▪ „Polityki informacyjnej Banku Spółdzielczego w Łukowie”.

Bank będąc małą i niezłożoną oraz nienotowaną instytucją w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 145 i 148 Rozporządzenia CRR ujawnia w niniejszym Raporcie, zgodnie z art. 433b ust. 2 Rozporządzenia CRR, informacje dotyczące najważniejszych wskaźników, o których mowa w art. 447 Rozporządzenia CRR.

W celu spełnienia powyższego wymogu Bank stosuje jednolite formaty ujawnień określone w Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji (EU) 2021/637 z dnia 15 marca 2021 roku ustanawiające wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do publicznego ujawniania przez instytucje informacji, o których mowa w części ósmej tytułu II i III rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, oraz uchylające rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1423/2013, rozporządzenie delegowane Komisji (UE)

2015/1555, rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/200 i rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/2295.

Ustalając zakres informacji podlegających ujawnieniu Bank skorzystał z możliwości pominięcia informacji nieistotnych, zastrzeżonych lub poufnych, o której mowa w art. 432 Rozporządzenia CRR.

Niniejszy Raport został przygotowany zgodnie z zasadami „Polityki informacyjnej Banku Spółdzielczego w Łukowie”, przyjęty przez Zarząd i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Banku.

Bank prezentuje wszystkie poniższe informacje w ujęciu indywidualnym.

Niniejsza Informacja była przedmiotem wewnętrznej weryfikacji przeprowadzonej przez stanowisko ds. Zgodności i Kontroli wewnętrznej

Informacje zawarte w Raporcie zostały przygotowane na podstawie danych obejmujących okres 12 miesięcy, zakończony 31 grudnia 2023 roku, zgodnie z przepisami obowiązującymi na 31 grudnia 2023r.

Niniejsza Informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Banku Spółdzielczego w Łukowie w formie Raportu podlega publikacji na stronie internetowej Banku www.bslukow.pl

Informacje nie zawarte w niniejszym dokumencie, a objęte obowiązkiem ujawnienia zostały zawarte w Sprawozdaniu z działalności Banku Spółdzielczego w Łukowie za okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r., który jest dostępny w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz w Centrali Banku Spółdzielczego w Łukowie.

I. Informacje ogólne o Banku – podmiocie objętym informacją

Bank Spółdzielczy w Łukowie z siedzibą w Łukowie, ul. Chopina 5 21-400 Łuków prowadzi działalność od 1910 roku, jest samodzielną, samofinansującą się jednostką organizacyjną, posiadającą osobowość prawną, wpisany jest do rejestru sądowego w Sądzie Rejonowym Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem **KRS 0000061656** ostatniego wpisu dokonano dnia 17 maja 2023 roku.

Bank posiada numer statystyczny **REGON 000501417** oraz **NIP 8250003593**

Bank jest spółdzielnią prowadzącą swoją działalność na podstawie:

- 1) Ustawy z dnia 16 września 1982 roku Prawo spółdzielcze
- 2) Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe
- 3) Ustawy z dnia 7 grudnia 2000 roku o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających
- 4) Innych przepisów prawa obowiązujących w prowadzonej przez Bank działalności
- 5) Statutu Banku

Bank zgodnie z ustawą z dnia 7 grudnia 2000 roku o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających od 26 marca 2002 roku zrzeszony jest z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A.

Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS - w dniu 31 grudnia 2015r. podpisał umowę o przystąpieniu do Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Celem Systemu Ochrony jest zapewnienie uczestnikom:

- a) bezpieczeństwa i stabilności finansowej
- b) płynności i wypłacalności
- c) monitorowania ryzyka w działalności Banku
- d) przeprowadzania audytu w Banku.

Bank nie jest podmiotem dominującym ani zależnym.

Statutowym terenem działania Banku jest województwo lubelskie i mazowieckie.

Bank Spółdzielczy w Łukowie, to polski Bank z doświadczeniem, funkcjonujący wyłącznie w oparciu o polski kapitał i zachowujący najlepsze wieloletnie tradycje. Prowadzący działalność od ponad 100 – lat.

Bank oferuje produkty i usługi na rzecz Klientów indywidualnych, małych i średnich firm oraz jednostek samorządowych. Poza Centralą, Bank prowadzi działalność poprzez sieć Placówek. Wg stanu na 31.12.2023 roku Bank Spółdzielczy w Łukowie prowadził działalność w 11 Placówkach, w tym Centrala, 4 Oddziały, 2 Filie, 3 Punkty Kasowe, 1 Punkt Obsługi Klienta. Wykaz Placówek, w których Bank prowadzi działalność na 31 grudnia 2023 roku wraz z ich lokalizacją:

- 1) Oddział Banku w Łukowie ul. Chopina 5
- 2) Oddział Banku w Kocku ul. Jana Pawła II 35
- 3) Oddział Banku w Staninie Stanin 59
- 4) Oddział Banku w Stoczku Łukowskim Plac T. Kościuszki 8
- 5) Filia Banku w Łukowie ul. Stasia i Nel 3
- 6) Filia Banku w Jeziorzanach ul. Rynek 29
- 7) Punkt Kasowy w Grzędówce
- 8) Punkt Kasowy w Krynce
- 9) Punkt Kasowy w Przytocznie
- 10) Punkt Obsługi Klienta w PT KRUS w Łukowie

Działalność operacyjna prowadzona jest również za pośrednictwem bankowości internetowej.

Wszystkie Placówki sprzedażowe (10), aktywne są po stronie pasywnej i w obszarze obsługi Klienta detalicznego. Posiadają uprawnienia i warunki oferowania Klientom pełnego wachlarza usług i produktów bankowych Wykonują czynności w zakresie działalności kredytowej, depozytowej, ubezpieczeniowej, rozliczeniowej oraz realizują określone zadania rynkowe. Placówki charakteryzują się minimalizowanym zatrudnieniem oraz relatywnie niskimi kosztami funkcjonowania. Bank prowadzi stały monitoring kosztów funkcjonowania Placówek.

Bank nie prowadzi działalności handlowej.

W myśl art. 111 Prawa bankowego w miejscu wykonywania czynności, w sposób ogólnie dostępny oraz na stronie internetowej Bank ogłasza skład Rady Nadzorczej i Zarządu.

1. Informacje dotyczące działalności Banku poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Bank, w ramach posiadanych uprawnień i zezwoleń, prowadzi działalność wyłącznie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Informacja o stopie zwrotu z aktywów obliczonej jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej

Na podstawie art. 111a ust. 1 Prawa bankowego, Bank podaje do publicznej wiadomości stopę zwrotu obliczaną jako iloraz zysku netto do sumy bilansowej na 31 grudnia 2023 roku, Stopa zwrotu z aktywów (ROA) według stanu na 31 grudnia 2023 r wyniosła 1,74%.

II. Informacje podlegające ujawnieniu na podstawie art. 433b ust 2. Rozporządzenia CRR

EU KM1 – Najważniejsze wskaźniki

		31.12.2023	31.12.2022
	Dostępne fundusze własne (kwoty)		
1	Kapitał podstawowy Tier I	38 298 477,65	33 001 988,00
2	Kapitał Tier I	38 298 477,65	33 001 988,00
3	Łączny kapitał	39 480 937,56	34 298 566,00
	Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem		
4	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	220 954 141	186 602 887
	Współczynniki kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)		
5	Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	17,33%	17,69%
6	Współczynnik kapitału Tier I (%)	17,33%	17,69%
7	Łączny współczynnik kapitałowy (%)	17,87%	18,38%
	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)		
EU-7a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (%)	-	-
EU-7b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	-	-
EU-7c	W tym: obejmujące kapitał Tier I (punkty procentowe)	-	-

EU-7d	Łączne wymogi w zakresie funduszy własnych SREP (%)	8,00	8,00
Wymóg połączonego bufora i łączne wymogi kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)			
8	Bufor zabezpieczający (%)	2,50	2,50
EU-8a	Bufor zabezpieczający wynikający z ryzyka makroostrożnościowego lub ryzyka systemowego zidentyfikowanego na poziomie państwa członkowskiego (%)	-	-
9	Specyficzny dla instytucji bufor antycykliczny (%)	-	-
EU-9a	Bufor ryzyka systemowego (%)	-	-
10	Bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-	-
EU-10a	Bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-	-
11	Wymóg połączonego bufora (%)	2,50	2,50
EU-11a	Łączne wymogi kapitałowe (%)	10,50	10,50
12	Kapitał podstawowy Tier I dostępny po spełnieniu łącznych wymogów w zakresie funduszy własnych SREP	21 804 606,25	19 370 335,04
Wskaźnik dźwigni			
13	Miara ekspozycji całkowitej	506 824 200,60	446 453 382,00
14	Wskaźnik dźwigni (%)	7,56%	7,39%
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)			
EU-14a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (%)	-	-
EU-14b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	-	-
EU-14c	Łączne wymogi w zakresie wskaźnika dźwigni SREP (%)	3,00	3,00
Bufor wskaźnika dźwigni i łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)			
EU-14d	Wymóg w zakresie bufora wskaźnika dźwigni (%)	-	-

EU-14e	Łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (%)	3,00	3,00
	Wskaźnik pokrycia wpływów netto		
15	Aktywa płynne wysokiej jakości (HQLA) ogółem (wartość ważona – średnia)		
EU-16a	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona		
EU-16b	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona		
16	Wpływy środków pieniężnych netto ogółem (wartość skorygowana)		
17	Wskaźnik pokrycia wpływów netto (%)		
	Wskaźnik stabilnego finansowania netto		
18	Dostępne stabilne finansowanie ogółem		
19	Wymagane stabilne finansowanie ogółem		
20	Wskaźnik stabilnego finansowania netto (%)		

III. CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM - art. 435

Rozporządzenia CRR

1. Informacje ogólne o systemie zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Łukowie, prowadzone jest na podstawie pisemnych Strategii, polityk i innych procedur obowiązujących w Banku. Głównym dokumentem regulującym funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem jest „Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Łukowie” przyjęta przez Zarząd oraz zatwierdzona przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia ta wspomaga między innymi realizację długoterminowej „Strategii działania”. Strategie te podlegają corocznej weryfikacji i przeglądowi zarządcemu.

Bank dba o skuteczne zarządzanie ryzykiem występującym w prowadzonej działalności, w szczególności poprzez opracowywanie i wdrażanie adekwatnego i skutecznego systemu zarządzania ryzykiem. Podejmowane ryzyko zmusza do koncentrowania uwagi na potencjalnych zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka oznacza utrzymanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych w Banku, mającego na celu uzyskanie w zmieniającym się otoczeniu prawnym i ekonomicznym:

- 1) odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa

- 2) odpowiedniej rentowności z działalności biznesowej

Zasady zarządzania ryzykiem w Banku

System zarządzania stanowi zbiór zasad i mechanizmów odnoszących się do procesów decyzyjnych, zachodzących w Banku oraz do oceny prowadzonej działalności bankowej. System zarządzania obejmuje procedury anonimowego zgłaszania Członkowi Zarządu, a w szczególnych przypadkach – Radzie Nadzorczej Banku – naruszeń prawa oraz obowiązujących w Banku procedur i standardów etycznych.

W ramach systemu zarządzania w Banku funkcjonuje:

- 1) System zarządzania ryzykiem;
- 2) System kontroli wewnętrznej.

Zadaniami systemu zarządzania ryzykiem są identyfikacja, pomiar lub szacowanie, kontrola oraz monitorowanie ryzyka występującego w działalności Banku służące zapewnieniu prawidłowości procesu wyznaczania i realizacji szczegółowych celów prowadzonej przez Bank działalności.

W ramach systemu zarządzania ryzykiem Bank:

- 1) stosuje sformalizowane zasady służące określeniu wielkości podejmowanego ryzyka i zasady zarządzania ryzykiem;
- 2) stosuje sformalizowane procedury mające na celu identyfikację, pomiar lub szacowanie ryzyka występującego w działalności Banku, uwzględniające również przewidywany poziom ryzyka w przyszłości;
- 3) stosuje sformalizowane limity ograniczające ryzyko i zasady postępowania w przypadku przekroczenia limitów;
- 4) stosuje przyjęty system sprawozdawczości zarządczej umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka;
- 5) posiada strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego przez Bank ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem jest procesem zintegrowanym i odbywa się w oparciu o wymogi nadzorcze i regulacje wewnętrzne obowiązujące w Banku. Obowiązujące regulacje wewnętrzne w tym zakresie podlegają okresowej weryfikacji, stosownie do zmian. Ogólne ramy zarządzania ryzykiem zostały określone w regulacjach Przyjętych przez Zarząd i zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą.

- 1) Strategia działania Banku
- 2) Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka
- 3) Polityki dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka
- 4) Zasady zarządzania poszczególnymi ryzykami

W ramach Strategii działania i Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz w Planie finansowym na rok 2023 Bank określił apetyt na ryzyko (dopuszczalny poziom ryzyka) poprzez wyznaczanie limitów wewnętrznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka.

W celu kontroli wyznaczonego apetytu na ryzyko Bank monitoruje stopień realizacji limitów ryzyka w ramach wewnętrznego systemu sprawozdawczości zarządczej (SIZ). Stosowany w Banku wewnętrzny System Informacji Zarządczej ma za zadanie dostarczyć wykorzystywanych w procesie zarządzania ryzykami w Banku istotnych informacji na temat rodzajów i wielkości ryzyka oraz służyć w ocenie skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem i monitorowania przestrzegania limitów ograniczających poziom ryzyka w poszczególnych obszarach działania Banku.

W ramach SIZ wyróżnia się następujące rodzaje informacji:

- 1) o charakterze strategicznym dla Banku,
- 2) dotyczące realizacji celów i polityki Banku,
- 3) dotyczące monitorowania poziomu ryzyka, w szczególności ryzyka kredytowego, płynności, stopy procentowej, ryzyka operacyjnego, walutowego i ICAAP,
- 4) dotyczące oceny sytuacji ekonomiczno – finansowej Banku, uwzględniającej:
 - strukturę aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych,
 - strukturę przychodów i kosztów
 - wyniki osiągnięte na każdym poziomie rachunku zysków i strat,
- 5) dotyczące realizacji kontroli wewnętrznej Banku.

Informacje, o których mowa są wykorzystywane do celów planowania, zarządzania oraz kontroli działalności Banku. Rodzaj, nadawcę, odbiorców oraz termin i częstotliwość przekazywania informacji zarządczej określa załącznik procedury System Informacji Zarządczej w Banku Spółdzielczym w Łukowie.

2. Informacja dotycząca organów Banku

Organem zarządzającym Bankiem jest Zarząd Banku, powoływany przez Radę Nadzorczą. Nadrzędnym celem przy wyborze jest zapewnienie odpowiednich kwalifikacji poszczególnych członków oraz organu jako całości. Wyraża się to między innymi w zapewnieniu stosownego wykształcenia, doświadczenia oraz nienagannej reputacji.

Na koniec 2023 roku Zarząd działał w 4 – osobowym składzie:

- 1) Prezes Zarządu - Zofia Elżbieta Przeździak
- 2) Wiceprezes Zarządu ds. handlowych - Bożena Helena Celińska – Mysław
- 3) Wiceprezes Zarządu ds. finansowo – księgowych - Agnieszka Cegłowska
- 4) Wiceprezes Zarządu ds. bezpieczeństwa i informatyki - Jolanta Rycak

Rada Nadzorcza na dzień 31 grudnia 2023 roku liczyła 11 członków i pełniła funkcję Komitetu Audytu.

3. Organizacja zarządzania ryzykiem

Podział funkcji w zakresie zarządzania ryzykiem uwzględnia rozdzielenie funkcji podejmowania ryzyka – działalność operacyjna od niezależnej oceny i kontroli. Rozdzielenie funkcji następuje poprzez ustalenie następujących poziomów zarządzania ryzykiem:

- 1) Poziom nadzorczy – Rada Nadzorcza
- 2) Poziom decyzyjny – Zarząd
- 3) Poziom wykonawczy – jednostki i komórki operacyjne realizujące zadania handlowe i funkcje administracyjne względem tych jednostek i komórek operacyjnych

Organizacja zarządzania ryzykiem jest oparta o podział zadań realizowany na trzech niezależnych poziomach (liniach obrony), z tego poziom pierwszy i drugi realizowane są przez Bank:

- 1) **poziom pierwszy** (pierwsza linia obrony) - zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej, bieżące zarządzanie ryzykiem przez wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku odpowiedzialne za działalność biznesową, zapewniające właściwe stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i bieżące zapewnianie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, a także regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi;
- 2) **poziom drugi** (druga linia obrony) - którą stanowią w szczególności: Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej, Zespół zarządzania ryzykami niezależnie od zarządzania ryzykiem, o którym mowa w pkt. 1), Zespół ds. analiz kredytowych, monitoringu i klasyfikacji, Stanowisko ds. bezpieczeństwa informacji, a także inne komórki organizacyjne wymienione w „Matrycy funkcji kontroli” Banku Spółdzielczego w Łukowie. W ramach drugiej linii dokonywana jest identyfikacja, ocena, kontrolowanie, monitorowanie i raportowanie ryzyka, a także monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii oraz w stosunku do poziomu pierwszego;
- 3) **poziom trzeci** (trzecia linia obrony) – realizowana jest w ramach audytu wewnętrznego sprawowanego przez Audyt Wewnętrzny Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS (SSOZ BPS), na mocy zapisów Ustawy o bankach spółdzielczych i Umowy SSOZ BPS.

Na wszystkich poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują przestrzeganie mechanizmów kontrolnych. Z uwagi na uczestniczenie Banku w systemie ochrony mechanizmy kontrolne na trzecim poziomie oraz niezależne monitorowanie ich przestrzegania stosuje SSOZ BPS.

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

1. Rada Nadzorcza,
2. Zarząd,
3. Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem istotnym – Prezes Zarządu,
4. Komitet Kredytowy,
5. Komórka monitorująca ryzyko,
6. Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej,
7. Audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia,
8. Pozostali pracownicy Banku.

Bank zapewnia niezależność komórki monitorującej ryzyko poprzez zapewnienie jej bezpośredniego dostępu do Zarządu i Rady Nadzorczej.

Podstawowe zadania poszczególnych podmiotów systemu zarządzania ryzykiem to m. in.:

1. **Rada Nadzorcza** dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Banku zatwierdza w Strategii działania oraz w planie finansowym ogólny poziom (profil) ryzyka Banku (apetyt na ryzyko).
2. **Zarząd Banku** odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku.
3. **Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem istotnym** – odpowiada za dostarczanie Radzie Nadzorczej i Zarządowi rzetelnych sprawozdań w zakresie zarządzania ryzykiem istotnym. W Banku funkcję ww. Członka Zarządu pełni Prezes Zarządu.
4. **Komitet Kredytowy** uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu Kredytowego”.
5. **Komórka monitorująca ryzyko** monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Komórki to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.
6. **Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej** – opracowuje wewnętrzne regulacje w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności, monitoruje ryzyko braku zgodności poprzez prowadzenie działań wyjaśniających oraz testy zgodności, sporządza raporty w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej, odpowiada za spójność regulacji wewnętrznych Banku.
7. **Audyt wewnętrzny** ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Audyt dostarcza

obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami Banku. Zadania audytu wewnętrznego mogą zostać zlecone do realizacji przez odpowiednie służby Banku Zrzeszającego/ Bank powierza na podstawie umowy ochrony Jednostce zarządzającej systemem ochrony.

8. **Pozostali pracownicy Banku** mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

Istota i cel zarządzania ryzykiem

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

W Banku prowadzony jest proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka. Bank ocenia ryzyko wynikające z działalności planowanej do podjęcia w przyszłości.

W celu realizacji procesów wymienionych w § 9 w Banku realizowane są zadania, związane z analizą podstawowych wartości mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka. Podstawowe wskaźniki określające akceptowalny poziom poszczególnych rodzajów ryzyka są zatwierdzane przez Radę Nadzorczą w ramach Strategii działania Banku.

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:

1. dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu,
2. stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki,
3. monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka, w tym nowych norm płynnościowych, określonych w Pakiecie CRD IV / CRR,
4. szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka, zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE,
5. analiza pokrycia wymogów kapitałowych funduszami własnymi, z uwzględnieniem buforów kapitału (zabezpieczającego i antycyklicznego),
6. uwzględnienie efektów pomiaru ryzyka w metodach szacowania wymogów kapitałowych, z uwzględnieniem buforów kapitału (zabezpieczającego i antycyklicznego),
7. agregacja procesów szacowania wymogów kapitałowych z procesami zarządzania ryzykiem w Banku,
8. raportowanie wyników oceny ryzyk oraz adekwatności kapitałowej Zarządowi oraz w sposób syntetyczny Radzie Nadzorczej,
9. audyt skuteczności zarządzania ryzykiem w Banku,

10. wykorzystywanie przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą wyników kontroli wewnętrznej i audytu do bieżącego zarządzania oraz nadzoru nad zarządzaniem Bankiem,
11. wdrożenie w Banku odpowiedniej kultury zarządzania ryzykiem.

Ograniczanie ekspozycji na ryzyko w Banku następuje poprzez:

1. Opracowanie przez Zarząd i zatwierdzenie przez Radę Nadzorczą Banku Strategii działania Banku, w której jednym z podstawowych długoterminowych celów jest zapewnienie odpowiednich kapitałów (celów kapitałowych) na pokrycie podejmowanych przez Bank rodzajów i wysokości ryzyka, z uwzględnieniem zapisów zawartych w Pakiecie CRD IV/CRR. Zasady opracowania Strategii działania (zwanej również planem wieloletnim lub polityką długookresową) zawarte są w Strategii Banku Spółdzielczego na lata 2022-2026.
2. Opracowanie przez Zarząd i zatwierdzenie przez Radę Nadzorczą Banku niniejszej Strategii, zawierającej cele strategiczne i planowane działania średnio i długookresowe, umożliwiające ich realizację w zakresie zarządzania ryzykiem bankowym (ryzykiem biznesowym). Cele strategiczne, długookresowe (Polityki długoterminowe) w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka zawierają załączniki nr 1-6 do niniejszej Strategii.
3. Określenie zagrożeń z tytułu ryzyka podejmowanego przez Bank. Analizę profilu poszczególnych rodzajów ryzyka zawierają szczegółowe regulacje, obowiązujące w Banku.
4. Wskazanie obszarów ryzyka, wymagających modyfikacji lub uzupełnienia technicznych i organizacyjnych instrumentów ograniczania skutków podejmowanego ryzyka.
5. Opracowanie, wdrożenie, okresowy przegląd i aktualizacja wdrożonych metod zarządzania ryzykiem w celu adaptacji do bieżących warunków zewnętrznych oraz potrzeb Banku.
6. Określenie zadań i wyznaczenie stanowisk służbowych w strukturze organizacyjnej Banku, odpowiedzialnych za realizację zadań w ramach systemu zarządzania ryzykiem. Schemat organizacji zarządzania ryzykiem (w ramach struktury organizacyjnej) zatwierdza Rada Nadzorcza Banku.
7. Bieżąca aktualizacja szczegółowych pisemnych procedur obejmujących pomiar, limitowanie, monitorowanie i kontrolowanie ryzyka w Banku.
8. Opracowanie i bieżącą aktualizację regulacji wewnętrznych Banku, dotyczących planowanych działań zabezpieczających w postaci planów awaryjnych i planów ciągłości działania w sytuacjach kryzysowych.
9. Organizacja systemu kontroli wewnętrznej i audytu.

Celem zarządzania ryzykiem jest utrzymanie poziomu ryzyka w ramach przyjętego poziomu apetytu na ryzyko oraz:

- 1) ochrona wartości kapitału;
- 2) ochrona depozytów klientów;
- 3) wsparcie Banku w prowadzeniu efektywnej działalności.

W Banku Spółdzielczym w Łukowie istnieje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą organy Banku oraz jednostki/komórki organizacyjne. Podstawowym dokumentem regulującym zarządzanie ryzykiem jest „Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Łukowie” oraz „Strategia działania Banku Spółdzielczego w Łukowie na lata 2022 – 2026” przyjęte przez Zarząd i zatwierdzone przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz Strategia działania Banku są powiązane z innymi regulacjami o charakterze strategicznym (Politykami). Strategia zarządzania ryzykiem oraz Plan finansowy na rok 2023 określają apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako bieżąca i przyszła gotowość Banku do podejmowania ryzyka. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym. Zarządzanie ryzykiem w Banku ma charakter zintegrowany i odbywa się w oparciu o przepisy zewnętrzne, wymogi nadzorcze oraz regulacje wewnętrzne.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:

- 1) identyfikację ryzyka - określenie źródeł ryzyka na podstawie zgromadzonych danych, czynników wewnętrznych i zewnętrznych występowania ryzyka w Banku,
- 2) pomiar ryzyka – definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności oraz dokonanie kwantyfikacji ryzyka za pomocą ustalonych miar,
- 3) ocena ryzyka - określenie rozmiarów oraz stosowanie TWS,
- 4) limitowanie ryzyka - określenie zasad ustalania wewnętrznych limitów oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka,
- 5) monitorowanie ryzyka,
- 6) raportowanie - określenie formy i terminów przekazywania wewnętrznych sprawozdań o poziomie ryzyka,
- 7) zastosowanie działań zapobiegawczych w celu ograniczenia ryzyka,
- 8) weryfikacja stosowanych procedur,
- 9) kontrolę zarządzania ryzykiem,

4. Główne rodzaje ryzyka

Bank dokonuje cyklicznej i incydentalnej istotności ryzyka obciążającego działalność. Za ryzyka istotne uznane są te ryzyka, które spełniają przynajmniej jeden z poniższych warunków:

- 1) podlegają bieżącemu monitoringowi, związanemu z obowiązkiem przestrzegania norm nadzorczych (np. ryzyko kredytowe, ryzyko operacyjne, ryzyko rynkowe/walutowe, ryzyko płynności, ryzyko kapitałowe);
- 2) podlegają bieżącemu zarządzaniu, wynikającemu z przepisów prawnych (np. ryzyko braku zgodności, ryzyko koncentracji, ryzyko informatyczne);
- 3) podlegają ocenie nadzorczej zgodnie z Metodką BION (np. ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej);
- 4) są ryzykami trudnomierzalnymi, a poziom tych ryzyk jest uznany przez Bank za istotny, zgodnie z metodyką opisaną w dalszej części Procedury; do ryzyk trudnomierzalnych Bank zalicza w szczególności:

- a. ryzyko braku zgodności (analiza kapitału wewnętrznego dokonywana w ramach ryzyka operacyjnego);
- b. ryzyko otoczenia makroekonomicznego;
- c. ryzyko strategiczne;
- d. ryzyko utraty reputacji;
- e. ryzyko modeli.

Do rodzajów ryzyka uznanych przez Bank w 2023 r. za istotne zaliczono:

1) Ryzyka finansowe

- ryzyko kredytowe, w tym koncentracji zaangażowań (ze szczególnym uwzględnieniem ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ryzyka ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie.
- ryzyko płynności i finansowania
- ryzyko rynkowe rozumiane jako ryzyko walutowe
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej
- biznesowe (obejmujące m.in. ryzyko wyniku finansowego i kapitałowe),
- ryzyko operacyjne w tym informatyczne
- ryzyko dźwigni finansowej

2) Ryzyka niefinansowe

- braku zgodności

3) inne ryzyka zidentyfikowane przez Bank zgodnie z procedurami wewnętrznymi w tym zakresie.

Podstawowe zasady i cele zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka regulują polityki oraz szczegółowe instrukcje obejmujące obszary ryzyka, które Bank zidentyfikował. Bank aktualizuje okresowo Polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami, które zatwierdzone są Uchwałami Zarządu oraz Rady Nadzorczej. Szczegółowy opis zarządzania istotnymi ryzykami w Banku zawierają poszczególne Instrukcje, weryfikowane na bieżąco, nie rzadziej niż raz w roku, zatwierdzone Uchwałą Zarządu, a niektóre z nich także Uchwałą Rady (np. Instrukcja ICAAP).

Informacje dotyczące celów i strategii w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka zawiera Załącznik Nr 3

IV. ZAKRES STOSOWANIA – art. 436 Rozporządzenia CRR

Ujawnianie informacji na temat ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych oraz Polityki w zakresie wynagrodzeń dotyczą Banku Spółdzielczego w Łukowie i są ujawniane zgodnie z częścią VIII Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku oraz 876/2019 z dnia 20 maja 2019 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych wg stanu na 31 grudnia 2022 roku.

Bank nie jest podmiotem dominującym ani podmiotem zależnym

Bank posiada zaangażowanie kapitałowe w podmiotach, których sprawozdania nie podlegają konsolidacji ze sprawozdaniem Banku

V. FUNDUSZE WŁASNE – art. 437 Rozporządzenia CRR

Fundusze własne Banku:	Fundusze według CRR na dzień 31.12.2023 r
<i>Stan na początek roku</i>	34 298 566,34
Fundusze podstawowe Tier 1	38 298 477,65
fundusz udziałowy	619 700,00
fundusz zasobowy	37 283 764,65
fundusz z aktualizacji wyceny	307 835,92
fundusz ogólnego ryzyka	150 000,00
pomniejszenia o wartości niematerialne i prawne	(47 903,14)
pomniejszenia z tyt. ostrożnej wyceny papierów wartościowych	(14 919,78)
Fundusze uzupełniające Tier 2	1 182 459,91
rezerwa na ryzyko ogólne	150 000,00
pożyczka podporządkowana	1 032 459,91
Razem fundusze własne na dzień 31.12.2023	39 480 937,56
<i>Wzrost (), spadek (-) do stanu na początek bieżącego roku</i>	<i>5 182 371,22</i>

Fundusze według CRR w części zaliczanej do funduszy własnych zgodnie z wymogami unijnymi.

VI. WYMOGI KAPITAŁOWE – art. 438 Rozporządzenia CRR

Bank wyznacza kapitał wewnętrzny na wszystkie zidentyfikowane ryzyka istotne dla Banku, które nie zostały objęte wyznaczaniem kapitału regulacyjnego lub w ocenie Banku kapitał ten nie w pełni pokrywa ryzyko.

W procesie szacowania kapitału wewnętrznego wykorzystywane są efekty pomiaru ryzyka, dokonywanego w oparciu o obowiązujące procedury w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Poziomem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy.

Bank wyznacza regulacyjny wymóg kapitałowy dla ryzyka:

- a) kredytowego, w oparciu o metodę standardową,
- b) operacyjnego, w oparciu o metodę wskaźnika bazowego,
- c) walutowego w oparciu o metodę de minimis,
- d) koncentracji zaangażowania w akcje i udziały w podmiotach spoza sektora finansowego.

Przy obliczaniu dodatkowych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne przyjmuje się następujące założenia:

- 1) kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka obliczany jest jako koszt lub utracony przychód (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego), który może się pojawić w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;
- 2) koszt lub utracony przychód, o którym mowa w pkt 1, obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne;
- 3) część lub całość kwoty, o której mowa w pkt 2, Bank może zabezpieczyć z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy;
- 4) poziom akceptowalnej straty lub utraconego przychodu (tzw. wskaźnik wrażliwości) Bank wyznacza raz do roku (jako procent funduszy własnych Banku; dodatkowym wymogiem kapitałowym dla poszczególnych rodzajów ryzyka (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego) jest kwota, o jaką koszt lub utracony przychód przekroczy akceptowalny poziom ryzyka, o którym mowa w pkt 4.

Wyznaczając wymagany poziom kapitału wewnętrznego, z wykorzystaniem w/w metod, Bank:

- 1) ocenia czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i walutowe i jeżeli jest to konieczne, to, zgodnie z obowiązującymi w Banku Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka;
- 2) szacuje wymogi kapitałowe na pozostałe, istotne rodzaje ryzyka nie objęte wyznaczaniem regulacyjnych wymogów kapitałowych;
- 3) wyznacza zagregowany kapitał wewnętrzny, stanowiący sumę wymogów, o których mowa w pkt 1 i 2.

W 2023 roku Komisja Nadzoru Finansowego nie nałożyła na Bank obowiązku utrzymywania dodatkowych wymogów kapitałowych.

a) Regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe w podziale na kategorie ekspozycji

Wykaz ekspozycji w podziale na poszczególne kategorie ekspozycji jako 8% kwot ważonych ryzykiem, z podziałem na ekspozycje bilansowe i pozabilansowe

<i>Kategoria</i>	<i>Wartość aktywów ważonych ryzykiem tys. zł</i>	<i>Wymóg kapitałowy tys. zł</i>
ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	5 555 715	444 457
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	2 780 812	222 465
ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	16 796	1 344
ekspozycje wobec instytucji	135 229	10 818
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	48 700 725	3 896 058
ekspozycje detaliczne	75 051 118	6 004 089
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	32 102 134	2 568 171
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	5 658 272	452 662
ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	-	-
ekspozycje kapitałowe	8 841 178	707 294
pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	-	
inne pozycje	12 778 348	1 022 268
Razem regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe		15 329 626

a) Łączne wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego, walutowego i operacyjnego

<i>Ryzyko</i>	<i>Regulacyjny wymóg kapitałowy . zł</i>
• kredytowe	15 329 626
• operacyjne	2 346 705
• walutowe	0
RAZEM	17 676 331

**VII.EKSPozyCJA NA RYZYKO KREDYTOWE KONTRAHENTA – art. 439
Rozporządzenia CRR**

Nie dotyczy

VIII. BUFORY KAPITAŁOWE – art. 440 Rozporządzenia CRR

W związku z wejściem w życie Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015r o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (dalej Ustawa o nadzorze makroostrożnościowym), w zakresie obejmującym bufory kapitałowe. Zgodnie z ustawą, na dzień 31 grudnia 2023 r Bank posiada następujące bufory:

- 1) wskaźnik bufora zabezpieczającego w wysokości 2,50% którego wartość wynika z art. 84 Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym,
- 2) wskaźnik bufora antycyklicznego specyficznego dla instytucji w wysokości 0,0%

Wartość bufora zabezpieczającego w wysokości równoważnej 2,50% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej zgodnie z art. 92 ust 3 Rozporządzenia 575/2013 wyniosła 4 665 072zł

Od dnia 1 stycznia 2016r wskaźnik bufora antycyklicznego wynosi 0,0% dla ekspozycji kredytowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wskaźnik w tej wysokości obowiązuje do czasu zmiany jego poziomu przez Ministra Rozwoju i Finansów w drodze Rozporządzenia

IX. WSKAŹNIKI GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO – art. 441 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy

X. KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO – art. 442 Rozporządzenia CRR

1. Definicje pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości
Należności bez rozpoznanej utraty wartości to ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do grupy normalnej lub pod obserwacją.

Należności z rozpoznaną utratą wartości to ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do grupy ekspozycji zagrożonych. Ekspozycjami zagrożonymi są ekspozycje kredytowe zaklasyfikowane do kategorii: poniżej standardu, wątpliwe oraz stracone. Bank kwalifikuje należności do kategorii ekspozycji zagrożonych zgodnie z przepisami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa kryteria:

- 1) kryterium terminowości spłat kapitału lub odsetek,
- 2) kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika.

Za opóźnienie w spłacie Bank przyjmuje każdą sytuację, w ramach której nie odnotowano spłaty ekspozycji kredytowej (kapitału lub/i odsetek), w części lub całości, w terminie przewidzianym w harmonogramie spłat (lub w ramach innych postanowień umownych). Przez ekspozycję przeterminowaną rozumie się całą ekspozycję, a nie tylko część zapadłą.

Bank w swoich analizach nie uwzględnia ryzyka geograficznego, ponieważ Bank funkcjonuje na terenie jednego obszaru geograficznego, określonego w statucie Banku, zatwierdzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Bank przy obliczeniu całkowitego wymogu na ryzyko kredytowe na dzień 31.12.2023 r. nie stosował pomniejszeń z tytułu technik redukcji ryzyka kredytowego. Bank nie stosował również w ramach technik redukcji ryzyka kredytowego saldowania ekspozycji bilansowych i pozabilansowych.

Struktura zaangażowania Banku

Kategoria	Wartość bilansowa	Struktura	Wartość nominalna
Należności od sektora finansowego	56 346 887,65 zł	19%	56 257 718,10 zł
normalne	56 346 887,65 zł	19%	56 257 718,10 zł
pod obserwacją	0,00 zł	0%	0,00 zł
poniżej standardu	0,00 zł	0%	0,00 zł
wątpliwe	0,00 zł	0%	0,00 zł
stracone	0,00 zł	0%	0,00 zł
Należności od sektora niefinansowego	215 483 168,81 zł	79%	232 447 430,06 zł
normalne	207 679 855,50 zł	71%	209 673 862,57 zł
pod obserwacją	2 145 040,82 zł	1%	2 197 644,33 zł
poniżej standardu	3 851 448,22 zł	2%	4 852 635,14 zł
wątpliwe	1 806 824,27 zł	1%	3 667 497,95 zł
stracone	0,00 zł	4%	12 055 790,07 zł
Należności od sektora budżetowego	6 258 226,93 zł	2%	6 240 000,50 zł
normalne	6 241 430,91 zł	2%	6 240 000,00 zł
zagrożone	0,00 zł	0%	0,50 zł
dopłaty ARiMR	16 796,02 zł	0%	0,00 zł
zagrożone razem	5 658 272,49 zł	7%	20 575 923,66 zł
Razem	278 088 283,39 zł	100%	294 945 148,66 zł

2. Zmiana stanów korekt wartości i rezerw z tytułu ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości

Stan utworzonych rezerw w grupie kredytów zagrożonych na dzień 31.12.2023 r. przedstawia poniższa tabela

Grupa ryzyka	Rezerwy na 31.12.2023	Odpisy aktualizujące na 31.12.2023	Razem
Poniżej standardu	957 351,66	5 510,42	962 862,08
Wątpliwe	1 802 795,83	4 028,52	1 806 824,35
Stracone	11 951 778,20	2 495 493,51	14 447 271,71
Ogółem	14 711 925,69	2 505 032,45	17 216 958,14

XI. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ – art. 443 Rozporządzenia CRR

Ujawnienia dotyczące aktywów obciążonych i wolnych od obciążeń

Formularz A – Aktywa					
		<i>Wartość bilansowa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość godziwa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń</i>	<i>Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń</i>
		010	040	060	090
010	Aktywa Banku				
030	Instrumenty udziałowe	-	-		-
040	Dłużne papiery wartościowe	-	-		-
050	w tym: obligacje zabezpieczone	-	-		-
060	w tym: papiery wartościowe zabezpieczone aktywami	-	-		-
070	w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych	-	-		-
080	w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe	-	-		-
090	w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe	-	-		-
120	Inne aktywa				
Formularz B - Zabezpieczenia otrzymane					
		<i>Wartość godziwa obciążonych zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych</i>		<i>Wartość godziwa zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów</i>	

			<i>wartościowych dostępnych dla celów obciążenia</i>
		010	040
130	Zabezpieczenia otrzymane przez Bank	-	
140	Kredyty na żądanie	-	-
150	Instrumenty udziałowe	-	-
160	Dłużne papiery wartościowe	-	-
170	w tym: obligacje zabezpieczone	-	-
180	w tym: papiery wartościowe zabezpieczone aktywami	-	-
190	w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych	-	-
200	w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe	-	-
210	w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe	-	-
220	Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	-	
230	Inne zabezpieczenia otrzymane	-	-
240	Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone lub papiery typu ABS	-	-
250	Aktywa, otrzymane zabezpieczenie i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe ogółem	-	-
Formularz C - Aktywa obciążone/zabezpieczenia otrzymane i powiązane zobowiązania			

		<i>Odpowiadające zobowiązania, zobowiązania warunkowe i udzielone pożyczki papierów wartościowych</i>	<i>Aktywa, zabezpieczenia otrzymane i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obciążone obligacje zabezpieczone i papiery typu ABS</i>
		010	030
010	Wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych	-	-
Formularz D - Informacje o istotności obciążeń jeśli uznano za istotne			

XII. KORZYSTANIE Z ECAI – art. 444 Rozporządzenia CRR

Bank przy ustalaniu wag ryzyka ekspozycji kredytowych zgodnie z Art. 138 Rozporządzenia CRR nie stosuje ocen jakości kredytowej wyznaczanych przez ECAI

XIII. EKSPOZYCJA NA RYZYKO RYNKOWE – art. 445 Rozporządzenia CRR

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie skutków narażenia Banku oraz Klientów na nieoczekiwane zmiany kursów walut. Cel ten jest realizowany w oparciu o poniższe cele pośrednie:

1. zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych minimalizując związane z nim ryzyko,
2. podstawowym celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nie przekraczającej 3% funduszy własnych, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe,
3. strategią Banku jest prowadzenie konserwatywnej polityki w zakresie ryzyka walutowego, tzn. kształtowanie pozycji w granicach nie wiążących się z koniecznością utrzymywania wymogu kapitałowego, zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE. Należy podkreślić, że takie podejście nie ogranicza w żaden sposób rozwoju wolumenu transakcji walutowych oferowanych klientom Banku,
4. na rynku walutowym, Bank przykładą szczególną uwagę do rozwoju operacji z klientami i prowadzi ciągłe prace nad rozszerzeniem zakresu i udoskonaleniem oferty produktów i usług. Działania swoje opiera w szczególności na uelastycznieniu oferty produktowej, pozwalającej na lepsze zaspokojenie indywidualnych potrzeb klientów, adekwatnie do sytuacji rynkowej,

5. zgodnie z profilem biznesowym Banku oraz strukturą jego bazy klientów, szczególny nacisk położono na dopasowywanie oferty produktowej i kanałów zawierania transakcji do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących wymianę handlową z zagranicą,
 6. w ramach stosowanej polityki ograniczania ryzyka Bank dąży do utrzymywania maksymalnie zrównoważonej pozycji walutowej,
 7. poziom ryzyka walutowego w działalności Banku z tytułu ryzyka kursowego ograniczony jest poprzez limity maksymalnej pozycji walutowej (w tym limity pozycji dla poszczególnych walut),
 8. wszystkie limity z zakresu ryzyka walutowego uchwała Zarząd Banku,
 9. monitoring wykorzystania limitów w zakresie ryzyka walutowego realizowany jest przez osoby zatrudnione w komórce monitorowania ryzyka, z zachowaniem niezależności oceny ryzyka od działalności, która to ryzyko generuje,
 10. pomiar ryzyka walutowego dokonywany jest codziennie. Do wyliczenia ryzyka walutowego wyznaczane są pozycje walutowe dla poszczególnych walut oraz pozycja całkowita dla wszystkich walut łącznie, przeliczone na PLN po kursie średnim NBP. Wyliczenia pozycji dokonywane są zgodnie z obowiązującymi wytycznymi Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz Komisji Nadzoru Finansowego,
 11. bank zakłada, że skala działalności walutowej będzie nieznacząca, tj. udział obrotów walutowych w obrotach ogółem Banku nie przekroczy 5%.
- Akceptowalny poziom ryzyka walutowego został określony w Planie finansowym.

XIV. RYZYKO OPERACYJNE – art. 446 Rozporządzenia CRR

Ryzyko operacyjne to możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych systemów, ludzi oraz zdarzeń zewnętrznych.

Podstawy funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym wyznaczają „Zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Łukowie”.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest zapewnienie bezpiecznego przebiegu wszystkich procesów biznesowych w Banku poprzez:

1. identyfikację ryzyka operacyjnego w określonych obszarach działania Banku,
2. utworzenie bazy danych w celu gromadzenia informacji o zdarzeniach ryzyka operacyjnego i stratach powstających w wyniku zakłóceń w działalności Banku,
3. monitorowanie i raportowanie incydentów, o których mowa w pkt 2,
4. tworzenie mapy ryzyka w celu określenia działań zmierzających do zmniejszenia skutków ryzyka operacyjnego,
5. wykorzystanie mapy ryzyka operacyjnego w opracowaniu „Polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym” (zawierającej min. plan nakładów inwestycyjnych), „Polityki kadrowej” itp., stanowiących element założeń do planu finansowego,
6. kontrolę i ocenę procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku,
7. ograniczanie skutków ryzyka operacyjnego,
8. gromadzenie informacji o zdarzeniach ryzyka operacyjnego mających miejsce w najbliższym otoczeniu Banku oraz w miarę możliwości o sposobach pokrycia strat ww. zdarzeń i podjętych działaniach mitygujących.

Zgodnie z „Rekomendacją M” wydaną przez Komisję Nadzoru Finansowego czynnikami ryzyka operacyjnego są:

1. zasoby ludzkie i warunki pracy,

2. procesy i systemy - integralność procesów biznesowych oraz systemów informatycznych i technicznych,
3. bezpieczeństwo:
 - 1) informatyczne i teleinformatyczne, zasady zarządzania ryzykiem w zakresie bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego i informacji zawiera rozdział 10 niniejszej Instrukcji;
 - 2) informacji prawnie chronionej;
 - 3) alternatywnych kanałów dostępu do usług i informacji bankowych (np. bankomat, internet);
 - 4) fizyczne;
 - 5) związane z zasobami ludzkimi;
 - 6) klientów - zmiany w środowisku biznesowym;
 - 7) produktów - wdrażanie nowych produktów;
4. outsourcing - procesy zlecone na zewnątrz,
5. przestępstwa,
6. awarie, klęski, katastrofy.

Wystąpienie zdarzenia wynikającego z ryzyka operacyjnego oznacza dla Banku:

1. możliwość wystąpienia strat finansowych,
2. możliwość znacznego wzrostu kosztów funkcjonowania,
3. możliwość wystąpienia strat niefinansowych takich jak:
 - 1) utrata klientów,
 - 2) skargi klientów, niezadowolenie,
 - 3) negatywne postrzeganie Banku,
 - 4) utrata wiarygodności Banku jako instytucji zaufania publicznego.
4. wzrost innych rodzajów ryzyka na skutek zdarzeń z tzw. pogranicza ryzyk. Przykładem zdarzenia z pogranicza ryzyka jest wyłudzenie kredytu, które jest ujmowane zarówno w ocenie ryzyka kredytowego jak i w ocenie ryzyka operacyjnego (oszustwo).

Ocena ryzyka przeprowadzana jest na podstawie danych zebranych w procesie identyfikacji i oceny zdarzeń operacyjnych ze wszystkich komórek organizacyjnych Banku oraz po dokonaniu analizy i oceny tych danych przez Komórkę monitorującą ryzyko min. w następującym zakresie:

1. struktury ryzyka (rodzaj zaistniałych zdarzeń, czynniki generujące ryzyko),
2. obszarów powstawania zagrożeń (w procesach, w poszczególnych liniach biznesowych i innych zakresach działania Banku),
3. skali zagrożeń i strat,
4. poziomu ryzyka,
5. tworzenia planów awaryjnych zachowania ciągłości działania.

Do skutecznej identyfikacji i pomiaru ryzyka wykorzystuje się następujące narzędzia:

1. rejestr zdarzeń i strat operacyjnych,
2. rejestr skarg i reklamacji klientów Banku,
3. wyniki testów (ciągłości działania, planów awaryjnych),
4. wyników kontroli wewnętrznej,
5. wyników audytu zewnętrznego,
6. kluczowe wskaźniki ryzyka KRI.

1. W ramach zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank przeprowadza testy warunków skrajnych.
2. Przy konstrukcji założeń testów warunków skrajnych Bank bierze pod uwagę takie czynniki jak:
 - a. Możliwe do nałożenia na Bank kary finansowe, wynikające z niedostatecznego dostosowania regulacji wewnętrznych do zmian przepisów zewnętrznych,
 - b. Możliwości wystąpienia nadużyć wewnętrznych i zewnętrznych,
 - c. Konsekwencje finansowe nieprawidłowości w obsłudze klienta – koszty rozpatrywania skarg i reklamacji,
 - d. Awarie systemów oraz uszkodzenia aktywów które mogą mieć wpływ na wzrost kosztów działania Banku.
3. Testy warunków skrajnych są przeprowadzane w Banku na podstawie założeń zapewniających rzetelną ocenę ryzyka.
4. W celu przeprowadzenia testu warunków skrajnych Bank zakłada trzykrotny wzrost wartości strat w badanym okresie; jeżeli tak wyliczona kwota strat operacyjnych przekracza utworzony wewnętrzny wymóg kapitałowy to należy opracować plan działań zaradczych i ocenić zabezpieczenia możliwych strat rezerwą lub dodatkowym kapitałem wewnętrznym.
5. Test warunków skrajnych przeprowadzany jest w cyklach rocznych i stanowi element raportu ryzyka operacyjnego według wzoru:

$\sum \text{strat z tytułu ryzyka operacyjnego} \times 2 < \text{wskaźnik bazowy ryzyka operacyjnego}$

Za istotny wpływ uznaje się wykorzystanie wskaźnika bazowego ryzyka operacyjnego na poziomie $\geq 90\%$.

6. Za przeprowadzenie testu warunków skrajnych odpowiedzialna jest Komórka monitorująca ryzyko.
7. Przeprowadzone testy warunków skrajnych oraz testy ciągłości działania są podstawą do weryfikacji funkcjonujących w Banku planów ciągłości działania oraz planów awaryjnych.

W zakresie bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego ryzyko operacyjne rozumiane jest jako wartość zależna od wpływu potencjalnych strat wynikających z niewłaściwego przetwarzania informacji i od prawdopodobieństwa wystąpienia takich strat.

Do szacowania ryzyka przyjęte zostały zalecenia zgodnie z ISO/IEC 27000:2009, w której opisane są wytyczne dotyczące zarządzania ryzykiem w bezpieczeństwie informacji.

W celu szacowania ryzyka Bank dokonuje systematycznej oceny zagrożeń i podatności przed i po zmaterializowaniu się zagrożenia.

Identyfikacja ryzyka w zakresie bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego jest przeprowadzana każdorazowo w przypadku planowania istotnych zmian w systemach informatycznych i ich wykorzystaniu oraz w przypadku wdrożenia nowych technologii.

Bank rozróżnia następujące komponenty systemu teleinformatycznego:

- a. sprzęt,
 - b. oprogramowanie,
 - c. sieć.
8. Szacowanie ryzyka odbywa się z uwzględnieniem klasyfikacji informacji i systemów informatycznych. Zasady klasyfikacji zdefiniowano w Instrukcji bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego i informacji w Banku Spółdzielczym w Łukowie.

W rejestrze zdarzeń wewnętrznych w minionym roku nie zanotowano istotnych zdarzeń ryzyka operacyjnego.

Planowane dalsze działania mające na celu ograniczenie występowania czynników ryzyka:

1. oferowanie klientom rachunków oraz zleceń stałych w celu zmniejszania ilości wpłat kasowych oraz przelewów bezgotówkowych,
2. przeprowadzenie szkoleń z zakresu technik aktywnej sprzedaży w Banku,
3. testowanie systemów komputerowych na kopii zapasowej.

Lista potencjalnych zdarzeń ryzyka operacyjnego podlegających rejestracji w Banku:

1. oszustwa wewnętrzne:
 - a. działania nieuprawnione,
 - b. kradzież i oszustwo,
2. oszustwa zewnętrzne:
 - a. kradzież i oszustwo,
 - b. bezpieczeństwo systemów,
3. zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy:
 - a. stosunki pracownicze,
 - b. bezpieczeństwo środowiska pracy,
 - c. podziały i dyskryminacja,
4. klienci, produkty i praktyki operacyjne:
 - a. obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów,
 - b. niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe,
 - c. wady produktów,
 - d. klasyfikacja klientów i ekspozycje,
 - e. usługi doradcze,
5. szkody związane z aktywami rzeczowymi:
 - a. klęski żywiołowe i inne zdarzenia,
6. zakłócenia działalności banku i awarie systemów:
 - a. systemy,
7. wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi:
 - a. wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji,
 - b. monitorowanie i sprawozdawczość,
 - c. napływ i dokumentacja klientów,
 - d. zarządzanie rachunkami klientów,
 - e. kontrahenci niebędący klientami banku (np. izby rozliczeniowe),
 - f. sprzedawcy i dostawcy.

Szczegółowe informacje dotyczące ryzyka operacyjnego zawarte są w „Zasadach zarządzania ryzykiem operacyjnym”.

XV. EKSPozyCJE W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM – art. 447 Rozporządzenia CRR

Instrumenty finansowe znajdujące się w obrocie giełdowym (na rynku regulowanym):

Lp.	Nazwa instrumentu finansowego:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2023 r.
1.	Obligacje skarbowe	1 540 575,00
	RAZEM:	1 540 575,00

Papiery wartościowe z nieograniczoną zbywalnością, nieznajdujące się w obrocie na rynku regulowanym:

Lp.	Nazwa instrumentu finansowego:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2023 r.
1.	Bony pieniężne	177 886 867,75
3.	Obligacje korporacyjne	6 216 573,56
4.	Obligacje komunalne (miasta, gminy, powiaty, województwa, związki miast, związki gmin, związki powiatów)	7 162 628,50
	RAZEM:	191 266 069,81

Papiery wartościowe z ograniczoną zbywalnością:

Lp.	Nazwa instrumentu finansowego:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2023 r.
1.	Akcje banku zrzeszającego	2 620 604,50
2.	Udziały w SSOZ	4 000,00
	RAZEM:	2 624 604,50

Bank posiada określone metody wyceny instrumentów finansowych w Zasadach Rachunkowości Banku Spółdzielczego w Łukowie. W 2022 roku dokonano całościowego wykupu akcji Banku BGŻ dla Akcjonariusza Mniejszościowego.

XVI. EKSPozyCJA NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPIsANE POZYCJOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM – art. 448 Rozporządzenia CRR

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej określane jest jako ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku oraz kapitałów wewnętrznych na niekorzystny wpływ zmian rynkowych stóp procentowych.

Wyznaczony poziom ryzyka stopy procentowej stanowi pochodną wielkości i kierunków zmian stóp procentowych oraz wielkości i terminów przeszacowania (zmiany poziomu oprocentowania) pozycji generujących przychody z tytułu odsetek i koszty odsetkowe. Niniejsze regulacje będące podstawą opracowania ryzyka stopy procentowej to:

1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka;

- 2) Wytyczne w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej wynikającym z działalności zaliczanej do portfela niehandlowego Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA/GL/2018/02 z dnia 19.07.2018 roku);
- 3) Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach
- 4) Rekomendacja G Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego dotycząca zarządzania ryzykiem stopy procentowej w bankach (tekst zaktualizowany przyjęty przez Komisję Nadzoru Bankowego w dniu 11 grudnia 2002 roku);
- 5) Metodyka BION Komisji Nadzoru Finansowego.

Realizacja strategii Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

1. Celem strategicznym Banku w odniesieniu do ryzyka stopy procentowej jest minimalizacja negatywnych zmian w zakresie wyniku finansowego, na skutek niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych; ponadto celem jest zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z tym ryzykiem, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania mających na celu eliminację zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na zmiany przychodów i kosztów odsetkowych.

2. Realizacja strategii Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej oparta jest m.in. na następujących zasadach:

- 1) do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej,
- 2) do oceny tego ryzyka Bank może dodatkowo wykorzystywać również inne metody, np. badania symulacyjne wpływu zmian stóp procentowych na przychody odsetkowe, koszty odsetkowe i w konsekwencji na zmiany wyniku odsetkowego oraz wpływu na ekonomiczną wartość kapitału,
- 3) zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym, na kontroli ryzyka opcji klienta oraz na analizie zmian w zakresie krzywej dochodowości i ewentualnego wpływu tych zmian na ekonomiczną wartość kapitału,
- 4) Bank ogranicza poziom ryzyka stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych.

3. Zakłada się, że zmiana stóp procentowych sama w sobie nie jest źródłem potencjalnych strat dla Banku; narażenie na negatywne oddziaływanie na wyniki Banku związane jest z występującymi różnicami w wielkościach i strukturze aktywów i pasywów przeszacowywanych w poszczególnych przedziałach czasowych oraz niekorzystnymi i trudnymi do przewidzenia zmianami rynkowych stóp procentowych.

4. Bank dążyć będzie do kształtowania struktury aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych w taki sposób, by uzyskać optymalne efekty w zakresie poziomu wyniku odsetkowego, przy zakładanych zmianach rynkowych stóp procentowych; jednocześnie zachowany będzie warunek bezpieczeństwa wyniku odsetkowego przy nieoczekiwanej zmianie tych stóp w kierunku przeciwnym od zakładanego.

W celu utrzymania założonego w planach strategicznych oraz w rocznych planach finansowych, profilu ryzyka, Bank zmienia swoje narażenie na ryzyko stopy procentowej za pomocą następujących działań:

- 1) inwestowania (głównie poprzez sterowanie terminami zapadalności lokat o stałym oprocentowaniu deponowanych w Banku Zrzeszającym oraz papierów wartościowych),
- 2) kredytowania (ustalanie parametrów produktów kredytowych),
- 3) finansowania zewnętrznego (w tym polityki depozytowej),
- 4) ustalania oprocentowania,
- 5) zarządzania terminami przeszacowania stóp procentowych oraz terminami zapadalności i wymagalności dla poszczególnych aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych.

Realizacja strategii Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej

1. Celem strategicznym Banku w odniesieniu do ryzyka stopy procentowej jest minimalizacja negatywnych zmian w zakresie wyniku finansowego, na skutek niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych; ponadto celem jest zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z tym ryzykiem, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania mających na celu eliminację zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na zmiany przychodów i kosztów odsetkowych.

2. Realizacja strategii Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej oparta jest m.in. na następujących zasadach:

- 1) do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej,
- 2) do oceny tego ryzyka Bank może dodatkowo wykorzystywać również inne metody, np. badania symulacyjne wpływu zmian stóp procentowych na przychody odsetkowe, koszty odsetkowe i w konsekwencji na zmiany wyniku odsetkowego oraz wpływu na ekonomiczną wartość kapitału,
- 3) zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym, na kontroli ryzyka opcji klienta oraz na analizie zmian w zakresie krzywej dochodowości i ewentualnego wpływu tych zmian na ekonomiczną wartość kapitału,
- 4) Bank ogranicza poziom ryzyka stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych.

3. Zakłada się, że zmiana stóp procentowych sama w sobie nie jest źródłem potencjalnych strat dla Banku; narażenie na negatywne oddziaływanie na wyniki Banku związane jest z występującymi różnicami w wielkościach i strukturze aktywów i pasywów przeszacowywanych w poszczególnych przedziałach czasowych oraz niekorzystnymi i trudnymi do przewidzenia zmianami rynkowych stóp procentowych.

4. Bank dążyć będzie do kształtowania struktury aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych w taki sposób, by uzyskać optymalne efekty w zakresie poziomu wyniku odsetkowego, przy zakładanych zmianach rynkowych stóp procentowych; jednocześnie

zachowany będzie warunek bezpieczeństwa wyniku odsetkowego przy nieoczekiwanej zmianie tych stóp w kierunku przeciwnym od zakładanego.

5. W celu utrzymania założonego w planach strategicznych oraz w rocznych planach finansowych, profilu ryzyka, Bank zmienia swoje narażenie na ryzyko stopy procentowej za pomocą następujących działań:

- 1) inwestowania (głównie poprzez sterowanie terminami zapadalności lokat o stałym oprocentowaniu deponowanych w Banku Zrzeszającym oraz papierów wartościowych),
- 2) kredytowania (ustalanie parametrów produktów kredytowych),
- 3) finansowania zewnętrznego (w tym polityki depozytowej),
- 4) ustalania oprocentowania,
- 5) zarządzania terminami przeszacowania stóp procentowych oraz terminami zapadalności i wymagalności dla poszczególnych aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych.

6. Ponadto w celu efektywnego zarządzania strukturą pozycji oprocentowanych, wykonuje się następujące działania:

- 1) prowadzi się monitoring kształtowania się podstawowych dla Banku zewnętrznych stóp procentowych:
 - a) stopy redyskonta weksli NBP,
 - b) obligacji skarbowych,
 - c) stawek rynku międzybankowego WIBID/WIBOR.
- 2) analizuje się kształtowanie oprocentowania własnych produktów oprocentowanych na tle stóp rynkowych oraz oferty konkurencyjnych banków i instytucji kredytowych na lokalnym rynku usług finansowych,
- 3) zarządza się poszczególnymi grupami aktywów i pasywów w taki sposób, aby zapewnić realizację optymalnej, w danych warunkach, wysokości marży odsetkowej Banku.

Kompetencje organów Banku.

1. Rada Nadzorcza w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny dotyczącej wszystkich aspektów zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku, w tym zgodności prowadzonej polityki z obowiązującą strategią oraz planem finansowym.

2. Zarząd przedstawia Radzie Nadzorczej raporty z zakresu analizy ryzyka stopy procentowej w cyklach półrocznych; w przypadku wystąpienia znaczącego wpływu ryzyka stopy procentowej na wynik finansowy Banku, Rada Nadzorcza otrzymuje raporty ze zwiększoną częstotliwością.

Metody pomiaru ryzyka stopy procentowej

1. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku ma charakter:

- 1) skonsolidowany – oznacza to, że obejmuje ono łącznie wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku oraz
- 2) całościowy – uwzględniane są przy analizie wszystkie istotne dla Banku rodzaje ryzyka stopy procentowej w powiązaniu z innymi rodzajami ryzyk bankowych.

2. Pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje wszystkie oprocentowane pozycje bilansowe i pozabilansowe zarządzane przez jednostki i komórki organizacyjne Banku.

W ramach ryzyka stopy procentowej, Bank wyróżnia następujące kategorie ryzyka:

- 1) ryzyko przeszacowania (ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania),
- 2) ryzyko bazowe,
- 3) ryzyko opcji klienta.

Najważniejsza część ryzyka stopy procentowej w Banku związana jest z ryzykiem przeszacowania oraz ryzykiem bazowym, gdyż według obserwacji historycznych, w największym stopniu wpływa na poziom zmian wyniku odsetkowego.

Pomiar ryzyka przeszacowania oraz bazowego polega na:

- 1) porównaniu, metodą luki stopy procentowej, wielkości aktywów Banku przeszacowywanych w danym przedziale czasowym z wartością pasywów przeszacowywanych w tym samym przedziale czasowym, w podziale na poszczególne stopy referencyjne,
- 2) wyliczaniu zmian wyniku odsetkowego w przyjętych okresach, na podstawie założonych zmian stóp procentowych,
- 3) poza analizą opisaną w punktach 1 i 2 powyżej, wyliczaniu zmian wartości ekonomicznej kapitału, przy różnych scenariuszach zmian w zakresie krzywej dochodowości.

Ryzyko opcji klienta bada się na dwóch poziomach:

- 1) w ramach opracowywania nowych produktów lub zmian w już obowiązujących regulacjach, tak by uniknąć zawierania zobowiązań zbyt ryzykownych dla Banku,
- 2) poprzez analizę poziomu wykorzystywania opcji klienta, na podstawie zrywalności depozytów oraz spłat kredytów przed terminem umownym, i jego wpływu na zmianę wyniku odsetkowego oraz na zmianę wartości ekonomicznej kapitału.

Bank do pomiaru stopnia narażenia na ryzyko stopy procentowej stosuje:

- 1) metodę luki (jako podstawowe narzędzie analityczne),
- 2) metodę symulacji zmian wyniku odsetkowego,
- 3) analizę podstawowych wskaźników związanych z ryzykiem stopy procentowej,
- 4) metodę szacowania zmian wartości ekonomicznej Banku.

Analiza luki jest miernikiem statycznym, odzwierciedlającym m.in. poniższe założenia:

- 1) struktura bilansu, pozycji pozabilansowych oraz terminów przeszacowania zaobserwowana na datę analizy nie zmieni się w przyszłości,
- 2) założona zmiana stóp procentowych nie zostanie zniwelowana w przyszłości zmianą w odwrotnym kierunku,
- 3) przy badaniu wpływu niedopasowania w terminach przeszacowania (ryzyko przeszacowania) na wynik odsetkowy, stopy procentowe wszystkich aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych zmieniają się o taką samą skalę punktów procentowych,
- 4) przy badaniu wpływu na wynik odsetkowy dodatkowo ryzyka bazowego, przyjmuje się założenie, że stopy procentowe poszczególnych grup aktywów, pasywów i pozycji

pozabilansowych zmieniają się o zróżnicowaną skalę punktów procentowych, zgodnie z charakterystyką oprocentowania poszczególnych pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych.

Rodzaje luk, które mogą wystąpić w Banku:

- 1) luka dodatnia - jeśli wielkość przeszacowanych aktywów w danym okresie jest wyższa od przeszacowanych w tym samym czasie pasywów; utrzymywanie luki dodatniej jest korzystne, gdy przewidywany jest wzrost rynkowych stóp procentowych;
- 2) luka ujemna - jeśli wielkość przeszacowanych pasywów w danym okresie jest wyższa od przeszacowanych w tym samym czasie aktywów; utrzymywanie luki ujemnej jest korzystne, gdy przewidywany jest spadek rynkowych stóp procentowych;
- 3) luka zerowa – gdy przeszacowane wielkości aktywów i pasywów są sobie równe - Bank nie jest narażony na ryzyko stopy procentowej z tytułu ryzyka przeszacowania.

Luka skumulowana jest sumą luk w poszczególnych przedziałach przeszacowania, w ujęciu narastającym; Bank wylicza lukę skumulowaną, liczoną od przedziału, dla którego termin możliwej korekty stóp procentowych jest najkrótszy, do przedziału o najbardziej odległym terminie wystąpienia takiej korekty. Bank dodatkowo wyznacza względny współczynnik luki obliczany jako stosunek luk niedopasowania w poszczególnych przedziałach przeszacowania oraz luki narastającej (skumulowanej) w poszczególnych przedziałach przeszacowania, do łącznej sumy aktywów oprocentowanych; ponadto wyliczany jest wskaźnik luki ważony w okresie pozostającym do końca danego roku kalendarzowego; wskaźniki te wyliczane są również w ramach wyodrębnionych grup stóp referencyjnych.

Oprócz opisanych metod pomiaru i obszarów identyfikacji ryzyka stopy procentowej Bank szacuje również interakcje ryzyka stopy procentowej z innymi rodzajami ryzyka, tj:

- a. ryzykiem kredytowym (wzrost kredytów zagrożonych);
- b. ryzykiem płynności (wzrost wykorzystania zobowiązań pozabilansowych, odpływ depozytów niskoprocentowanych i ich zastąpienie depozytami o wyższym oprocentowaniu).

Limity poziomu ryzyka stopy procentowej

1. System limitów pozwala na kontrolę ekspozycji Banku na ryzyko stopy procentowej.
2. Wyznacza się następujące rodzaje limitów:
 - 1) limity niedopasowania (luki) w przedziałach przeszacowania,
 - 2) limit maksymalnej zmiany wyniku odsetkowego w okresie 12 miesięcy od daty analizy na skutek występującego w Banku ryzyka przeszacowania, ryzyka bazowego i opcji klienta,
 - 3) limit maksymalnej zmiany wartości ekonomicznej kapitału, przy założeniu szokowej zmiany stóp procentowych,
 - 4) limit maksymalnej zmiany wartości ekonomicznej kapitału w ramach testów scenariuszowych,
 - 5) limity związane z wykorzystaniem opcji klienta,
 - 6) limit minimalnej rozpiętości pomiędzy marżą odsetkową i marżą graniczną.
3. Wysokość limitów ustalona jest na podstawie odrębnych analiz, obejmujących:
 - 1) uwarunkowania wynikające z przepisów prawa, w tym z rekomendacji KNF,

- 2) akceptowany przez Radę Nadzorczą ogólny poziom ryzyka Banku,
- 3) kształtowanie się poziomu ryzyka stopy procentowej w okresach historycznych,
- 4) bieżącą i planowaną strukturę pozycji bilansowych i pozabilansowych, mających wpływ na poziom ryzyka stopy procentowej, z uwzględnieniem poziomu funduszy własnych.

Bank wyznacza limity niedopasowania (luki) w przedziałach przeszacowania:

- 1) limit globalny luki (luka skumulowana). Limit ten wyznacza się jako udział luki skumulowanej, w relacji do wartości bilansowej aktywów, na poziomie 18%.
- 2) w przedziałach powyżej 12 miesięcy (limity długoterminowe). Limity te wyznacza się jako wartość luki w przedziałach przeszacowania powyżej 12 miesięcy, w relacji do funduszy własnych, na poziomie:
 - a) w przedziale powyżej 1 roku do 2 lat: 50% funduszy własnych,
 - b) w przedziale powyżej 2 lat do 5 lat: 25% funduszy własnych
 - c) w przedziale powyżej 5 lat: 10% funduszy własnych.

1. Bank wyznacza limit zmian rozszerzonego wyniku odsetkowego netto na skutek występującego w Banku niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych oraz na skutek występującego w Banku ryzyka opcji klienta, ryzyka bazowego oraz zmiany wartości rynkowej instrumentów, w okresie 12 miesięcy od daty analizy ryzyka stopy procentowej.
2. Limit zmian w rozszerzonym wyniku odsetkowym netto określany jest dla przedziałów przeszacowania do 12 miesięcy włącznie, dla aktywów / pasywów wrażliwych na zmianę stopy procentowej; zgodnie z metodą opisaną w rozdziale 7.
3. Limit zmian w rozszerzonym wyniku odsetkowym netto określa maksymalną, dopuszczalną zmianę tego wyniku w skali 12 miesięcy spowodowaną zmianą stóp procentowych o jeden punkt procentowy (1,00 p.p.) przy przyjęciu niedopasowania między poszczególnymi stawkami bazowymi w wysokości 10 p.b., z uwzględnieniem pozostałych założeń metodyki przeprowadzania testów warunków skrajnych (*stress test*), o której mowa w Rozdziale 7.
4. Wyznacza się limit zmian rozszerzonego wyniku odsetkowego netto na skutek niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami w przedziałach przeszacowania do 12 miesięcy, opcji klienta, na skutek ryzyka bazowego oraz zmian wartości rynkowej instrumentów, na poziomie 15% kapitału Tier I na datę badania przy założeniu zmian stóp procentowych o 100 p.b., oraz limit na poziomie 30% kapitału Tier I, przy założeniu zmian stóp procentowych o 250 p.b.; przy monitorowaniu poziomu ryzyka przyjmuje się większą z wartości bezwzględnych zmian wyniku odsetkowego wyliczonego dla wzrostu i spadku stóp procentowych.
5. Wyznacza się limit zmian wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania w okresie 12 miesięcy na poziomie 30% annualizowanego wyniku odsetkowego netto z daty badania, przy założeniu zmiany stóp procentowych o 100 p.b.

6. Wyznacza się limit zmian wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka opcji klienta w okresie 12 miesięcy na poziomie 5% annualizowanego wyniku odsetkowego netto z daty badania, przy założeniu zmiany stóp procentowych o 100 p.b.
7. Wyznacza się limit zmian wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego w okresie 12 miesięcy na poziomie 10% annualizowanego wyniku odsetkowego netto z daty badania, przy założeniu niedopasowania między zmianami stawek bazowych w wysokości 10 p.b.
8. Wyznacza się limit zmian wartości rynkowej instrumentów w okresie 12 miesięcy na poziomie 5% annualizowanego wyniku odsetkowego netto z daty badania, przy założeniu zmiany stóp procentowych o 100 p.b.
9. Dodatkowo w oparciu o powyższe zasady obliczeń, przy założeniu zmiany stóp procentowych o 1,00 p.p., wyznacza się limit zmian rozszerzonego wyniku odsetkowego netto na skutek niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami w przedziałach przeszacowania do 12 miesięcy, ryzyka opcji klienta. na skutek ryzyka bazowego oraz zmian wyceny rynkowej instrumentów, na poziomie 30% annualizowanego wyniku odsetkowego netto z daty badania; przy monitorowaniu poziomu ryzyka przyjmuje się większą z wartości bezwzględnych zmian rozszerzonego wyniku odsetkowego netto wyliczonego dla wzrostu i spadku stóp procentowych.

W celu utrzymania założonego profilu narażenia na ryzyko stopy procentowej Zarząd Banku może określać niezbędne działania jakie winny być podjęte w Banku.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej objęte jest systemem mechanizmów kontrolnych uwzględniających wszystkie elementy tego procesu, a zwłaszcza narzędzia pomiaru, ocenę realizacji polityki Banku, system kompetencji i odpowiedzialności, mechanizmy informacyjne – sprawozdawcze stosowane na poszczególnych szczeblach zarządzania.

Kontrole przeprowadzane w ramach kontroli wewnętrznej funkcjonalnej są dokumentowane zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami.

XVII. EKSPOZYCJA NA RYZYKO SEKURTYZACYJNE – art. 449
Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy

UJAWNIENIE INFORMACJI NA PODSTAWIE REKOMENDACJI Z KNF

W niniejszej części XVIII i XIX Bank ujawni informacje dotyczące:

1. Określonego stosunku średniego całkowitego wynagrodzenia brutto Członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników Banku, zgodnie z Rekomendacją Z nr 30.1
2. Przyjętej w Banku Polityki w zakresie zarządzania ryzykiem konfliktu interesów oraz sposobu zarządzania zgodnie z Rekomendacją Z nr 13.6

XVIII. POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ – art. 450 Rozporządzenia CRR

Bank prowadzi przejrzystą Politykę wynagradzania, która wynika z zapisów:

- 1) Polityki wynagrodzeń Banku Spółdzielczego w Łukowie (Uchwała Zarządu 08/10/2021 z dnia 21.10.2021, Uchwała RN 04/10/2021 z dnia 28.10.2021)
- 2) Regulaminu wynagradzania pracowników Banku Spółdzielczego w Łukowie (Uchwała Zarządu Banku Nr 35/2018 z dnia 23.03.2018r.),
- 3) Polityki wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Łukowie, zatwierdzona przez Radę Nadzorczą Banku w dniu 16.07.2020r, Uchwała nr 27/07/2020.

„Polityka wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Łukowie”, jest dostosowana do specyfiki Banku i uwzględnia formę prawną w jakiej Bank działa (Spółdzielnia), wielkość i rozmiar działalności Banku (wyłącznie województwo lubelskie i mazowieckie), wewnętrzną organizację oraz charakter (scentralizowanie), zakres i stopień złożoności prowadzonej działalności (proste produkty, usługi o umiarkowanym lub niskim ryzyku) a także wysokości sumy bilansowej, funduszy własnych Banku, wysokości wynagrodzeń oraz udziału procentowym wynagrodzeń zmiennych w wynagrodzeniach ogółem w Banku (zasada proporcjonalności).

Polityka wynagrodzeń wspiera prawidłowe i skuteczne zarządzanie ryzykiem tak by nie zachęcać do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zatwierdzony przez Radę Nadzorczą akceptowalny ogólny poziom ryzyka, a także wspiera realizację strategii zarządzania Bankiem i strategię zarządzania ryzykiem w działalności Banku oraz ogranicza konflikt interesów.

Celem polityki wynagradzania jest takie kształtowanie procesu wynagradzania członków organów Banku, mających istotny wpływ na profil ryzyka, aby zapewnić ostrożne i stabilne zarządzanie ryzykiem, kapitałem i płynnością. Stosowane w/w zasady Polityki wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Łukowie podlega corocznie ocenie przez Radę Nadzorczą Banku.

Do stanowisk istotnych, mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku - zalicza się: Członków Zarządu.

Osobom zajmującym stanowiska istotne w Banku wypłacane są stałe oraz zmienne składniki wynagrodzenia. Zasady wypłacania stałych składników wynagrodzenia określają odrębne regulaminy.

Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku ustala Prezydium Rady Nadzorczej, a zatwierdza Rada Nadzorcza

Łączna kwota wypłaconych zmiennych składników wynagrodzenia osobom zajmującym stanowiska istotne w Banku w danym roku obrachunkowym nie może spowodować obniżenia wyniku finansowego do poziomu, który nie zapewni realnego przyrostu funduszy własnych Banku oraz budowy bezpiecznej bazy kapitałowej.

Wysokość zmiennych składników wynagrodzenia nie może być wyższa niż 100% wynagrodzenia zasadniczego wypłacanego w kwartale, za który wypłacane jest wynagrodzenie zmienne dla osób zajmujących stanowiska istotne, a wynagrodzenie zasadnicze powinno mieć taką wysokość, aby Bank mógł prowadzić elastyczną politykę wynagrodzeń w zakresie zmiennych składników.

Osoby na stanowiskach istotnych otrzymują premię uznaniową – zmienny składnik wynagrodzenia, który może być przyznawany zaliczkowo i wypłacany w cyklach kwartalnych, zależnie od zrównoważonego i dostosowanego do ryzyka wyniku, oceny efektów pracy i innych czynników określonych w Polityce, po zakończonym kwartale, którego wyniki zostały przedstawione na Prezydium Rady i omówione na plenarnym posiedzeniu Rady Nadzorczej.

Uwzględniając zasadę proporcjonalności, wypłata zmiennych składników wynagrodzenia nie podlega odroczeniu i wypłacana jest w całości po przyznaniu, z zastrzeżeniem:

1. W przypadku gdy przyznane zmienne składniki wynagrodzenia łącznie przekroczą 60% stałych składników wynagrodzenia wypłacanego w kwartale, za który wypłacane jest wynagrodzenie zmienne to wypłata części zmiennych składników wynagrodzenia w wysokości 60% stałych składników wynagrodzenia następuje niezwłocznie po ich przyznaniu, a pozostała część zostaje odroczonej i zdeponowana na indywidualnym koncie.
2. Wypłata odroczonej części zmiennych składników wynagrodzenia, nastąpi pod warunkiem uzyskania przez osobę zajmującą stanowisko istotne pozytywnej oceny efektów pracy za trzyletni okres oceny zgodnie z zasadami określonymi w Rozdziale 3 Polityki.
3. Wypłata odroczonej części zmiennych składników wynagrodzenia następuje corocznie, w równych ratach płatnych z dołu w terminie do sześciu miesięcy po zakończeniu trzyletniego okresu oceny.
4. Odroczonej części wynagrodzenia nie staje się natychmiast wymagalna w związku z rozwiązaniem umowy o pracę.
5. Ocena efektów pracy osób zajmujących stanowiska istotne pod kątem wypłaty zmiennych składników wynagrodzeń dokonywana jest kwartalnie przy ocenie działalności Banku i corocznie po zakończeniu roku obrachunkowego, oceny te są brane do oceny efektów pracy za okres trzyletni.

Ocena efektów pracy Członków Zarządu za 2023 r. – dokonana przez Radę Nadzorczą - była pozytywna.

W Banku jest analizowany stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto Członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników Banku w okresie rocznym. Stosunek ten powinien być na poziomie umożliwiającym skuteczne wykonywanie zadań przez pracowników Banku, z uwzględnieniem potrzeby ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem i ma zastosowanie od 01 stycznia 2023 roku.

Na datę 31 grudnia 2023 roku stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto Członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników Banku w okresie rocznym w 2023 r. wyniósł 2,4

Informacja o powołaniu komitetu do spraw wynagrodzeń

W Banku Spółdzielczym w Łukowie nie został powołany komitet do spraw wynagrodzeń, ponieważ Bank nie jest bankiem istotnym w rozumieniu art. 3 pkt 35 ustawy Prawo bankowe.

XIX. POLITYKA W ZAKRESIE KONFLIKTU INTERESÓW

Wewnętrzny akt prawny Banku obejmujący obszar zarządzania konfliktem interesów stanowi przyjęta przez Zarząd Banku a następnie zatwierdzona przez Radę Nadzorczą „Polityka w zakresie zarządzania ryzykiem konfliktu interesów w Banku Spółdzielczym w Łukowie”. Polityka jest umieszczona na stronie internetowej Banku. Polityka w zakresie zarządzania ryzykiem konfliktu interesów w Banku Spółdzielczym w Łukowie określa zasady identyfikacji, zarządzania oraz zapobiegania ryzyku wynikającego z rzeczywistych oraz potencjalnych konfliktów interesów, a także zasady wyłączenia z procesu decyzyjnego członka organu zarządzającego/ nadzorującego Banku, w przypadku zaistnienia konfliktu interesów lub możliwości jego zaistnienia. Skuteczne przeciwdziałanie konfliktom interesów pozwala ograniczać ryzyko, w tym także ryzyko utraty reputacji, obniżenia efektywności działania, sankcji nadzorczych, kar pieniężnych, sankcji karnych, korupcji i nadużyć finansowych.

Do obszarów działania Banku najbardziej narażonych na ryzyko występowania konfliktu interesów należy zaliczyć w szczególności:

- 1) proces kredytowy, w szczególności analiza wniosków kredytowych, podejmowanie decyzji kredytowych oraz monitorowanie transakcji kredytowych;
- 2) polityka kadrowo – personalna, w tym etap identyfikacji powiązań personalnych;
- 3) prowadzenie dodatkowej działalności zawodowej przez członków organów Banku oraz pracowników Banku;
- 4) zawieranie transakcji własnych przez pracowników Banku, posiadanie przez pracowników Banku udziałów, akcji, praw własności w podmiotach będących klientami Banku.

Celem Polityki jest identyfikacja i ocena rzeczywistych oraz potencjalnych konfliktów między interesami Banku, a prywatnymi interesami pracowników lub członków organów Banku oraz osób trzecich powiązanych z pracownikami lub członkami organów, oraz ich minimalizacji lub zapobiegania ich występowaniu, a także zapobieganie konfliktowi postrzeganiemu.

Przez konflikt interesów należy rozumieć zbiór okoliczności prawnych lub faktycznych znanych w Banku, które mogą doprowadzić do powstania sprzeczności między interesem Banku a osobami powiązanymi z Bankiem w tym Członkiem organu Banku, jak również występowanie postaw lub zachowania, dla których intencją jest realizacja prywatnych celów majątkowych lub celów osób trzecich, pozostających w sprzeczności z interesem Banku. W celu uniknięcia konfliktów interesów pracownicy zobowiązani są do zapoznania się z Polityką oraz złożenia stosownego oświadczenia co do możliwości wystąpienia konfliktu interesów.

Oświadczenia są weryfikowane przez stosowne komórki oraz monitorowane przez Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.

Pracownicy zobowiązani są do bezzwłocznego informowania Banku, o występowaniu zdarzeń lub okoliczności ich dotyczących, powodujących występowanie konfliktu interesów. Weryfikacja powiązań personalnych osób zatrudnionych w Banku na wszystkich stanowiskach pracy, ze szczególnym uwzględnieniem pracowników pełniących kluczowe funkcje lub stanowisk kierowniczych, ma na celu unikanie nieprawidłowości w procesie decyzyjnym. W przypadku zaistnienia powiązań personalnych pomiędzy pracownikami, Bank podejmuje stosowne działania mające na celu wyeliminowanie ryzyka operacyjnego, które mogłoby prowadzić do nadużyć ze strony pracowników.

Bank podejmuje działania w celu przeciwdziałania konfliktom interesów oraz dla utrzymania i funkcjonowania skutecznych procesów mających na celu identyfikację i zarządzanie konfliktami interesów. Szczególną rolę w tym zakresie odgrywają odpowiednie rozwiązania organizacyjne i proceduralne, oraz stosowany system zbierania, przekazywania informacji dotyczących ryzyka wystąpienia konfliktu interesów zapewniający możliwość reakcji kierownictwa Banku na zaistniałe zagrożenia. Konflikt interesów może mieć charakter incydentalny i nieoczekiwany, np. powiązany z konkretną transakcją lub stały np. powiązany z pracą osób bliskich w jednej komórce/jednostce organizacyjnej lub powiązania zawodowe z dostawcami usług dla Banku. Zapobieganie konfliktom o charakterze incydentalnym jest wspierane przez podział obowiązków. Zapobieganie konfliktom o charakterze stałym służy dostosowaniu organizacji pracy, w tym Schematu podległości służbowej i zakresu zadań i odpowiedzialności poszczególnych osób.

Bank na bieżąco monitoruje skuteczność zarządzania konfliktem interesów oraz podjętych środków zaradczych, bądź skuteczności stosowanych rozwiązań. Bank opracowuje i wdraża wewnętrzne regulacje dotyczące procesu zarządzania konfliktami interesów, prowadzi działalność informacyjną o konfliktach interesów wewnątrz Banku. Zarząd Banku jest informowany o dostrzeżonych nieprawidłowościach w zakresie zarządzania konfliktami interesów.

XX. INFORMACJA O SPEŁNIENIU PRZEZ CZŁONKÓW RADY NADZORCZEJ I ZARZĄDU BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W ŁUKOWIE WYMOGÓW OKREŚLONYCH W ART. 22AA USTAWY PRAWO BANKOWE , O KTÓREJ MOWA W ART. 111A UST 4 USTAWY PRAWO BANKOWE

Ocena odpowiedniości członków Rady Nadzorczej i członków Zarządu Banku dokonywana jest z uwzględnieniem postanowień art. 30 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo bankowe, Rekomendacji M, Rekomendacji Z Komisji Nadzoru Finansowego, Wytycznych w sprawie oceny odpowiedniości członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA/GL/2017/12 z dnia 21/03/2018), Metodyki oceny odpowiedniości członków organów podmiotów nadzorowanych opublikowanej przez Komisję Nadzoru Finansowego 27 stycznia 2020 roku oraz Statutu Banku Spółdzielczego w Łukowie.

Bank dokonuje oceny odpowiedniości kandydatów na członków Rady Nadzorczej oraz członków Zarządu w oparciu o „Politykę w zakresie oceny odpowiedniości członków Zarządu, członków Rady Nadzorczej oraz osób pełniących kluczowe funkcje w Banku Spółdzielczego w Łukowie”.

Kandydat na członka oraz członek Rady Nadzorczej powinien posiadać odpowiednie kwalifikacje oraz nieposzlakowaną opinię, niezbędne do pełnienia funkcji.

Na ocenę odpowiedniości składa się ocena kwalifikacji i reputacji. Komisja ds. odpowiedniości dokonuje oceny informacji dotyczących odpowiedniości członków Rady Nadzorczej, przedkładając stosowne wnioski Zebraniu Przedstawicieli. Ocenie odpowiedniości podlega każdy z kandydatów/członków Rady Nadzorczej oraz sama Rada Nadzorcza, jako organ kolegialny.

Zebranie Przedstawicieli w głosowaniu jawnym dokonuje oceny poszczególnych kandydatów/członków Rady Nadzorczej oraz jej oceny zbiorowej. Ocena odpowiedniości posiada charakter indywidualny i zbiorowy, przy czym ocena indywidualna dokonywana jest w odniesieniu do każdego członka Zarządu Banku z osobna, natomiast ocena zbiorowa dokonywana jest w stosunku do całego składu Zarządu. Celem oceny jest stwierdzenie, czy członkowie Zarządu dają rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, w tym prowadzenia jego działalności z zachowaniem bezpieczeństwa wkładów i lokat w nim zgromadzonych, a także czy posiadają odpowiednią wiedzę i umiejętności niezbędne do realizacji zarządzania ryzykiem oraz czy ich reputacja osobista nie stwarza zagrożenia dla utraty reputacji Banku jako instytucji zaufania publicznego.

Bank realizuje wymogi określone w art. 22aa ustawy Prawo bankowe o spełnieniu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu Banku wymogów w zakresie posiadania wiedzy, umiejętności i doświadczenia odpowiedniego do sprawowania powierzonych im funkcji i obowiązków, a także rękojmi wykonania tych obowiązków. Ocena dokonywana jest odpowiednio przez Zebranie Przedstawicieli w zakresie oceny członków Rady Nadzorczej oraz Radę Nadzorczą w zakresie członków Zarządu Banku. Ocena ma charakter pierwotny przed powołaniem oraz wtórny w trakcie pełnienia funkcji. Zgodnie z Polityką w zakresie oceny odpowiedniości członków Zarządu, członków Rady Nadzorczej oraz osób pełniących kluczowe funkcje w Banku Spółdzielczego w Łukowie”. Bank dokonuje oceny nie rzadziej niż raz na dwa lata.

Właściwe Organy Banku dokonały oceny odpowiedniości Członków Rady Nadzorczej w 2021r.

W 2023 roku została dokonywana ocena odpowiedniości członków Zarządu Banku. Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku swoje funkcje pełnią w sposób rzetelny i uczciwy oraz kierują się należytą starannością osądu aby zapewnić skuteczną ocenę i weryfikację podejmowania i wykonania decyzji związanych z bieżącym nadzorem i zarządzaniem Bankiem. Bank zapewnia środki niezbędne do przygotowania członków Rady Nadzorczej i Zarządu Banku do pełnienia przez nich funkcji i środki niezbędne do ich szkolenia.

Z arkuszy ocen wynika, że wymogi określone w art. 22aa ustawy Prawo bankowe zostały przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu Banku spełnione, a przeprowadzona ocena

poszczególnych członków organów Banku była pozytywna. Kolejna ocena odpowiedniości członków Rady Nadzorczej będzie dokonana w 2024 roku.

XXI. DŹWIGNIA FINANSOWA – art. 451 Rozporządzenia CRR

Zgodnie z art. 429 ust. 2 Rozporządzenia CRR Bank mierzy ryzyko dźwigni finansowej poprzez obliczanie wskaźnika dźwigni finansowej liczonego jako wyrażony w procentach udział kapitału Tier I (miara kapitału) w aktywach według wartości bilansowej, powiększonych o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych (miara ekspozycji całkowitej), przy czym:

- 1) w aktywach według wartości bilansowej Bank nie uwzględnia pozycji pomniejszających kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I, w szczególności: wartości niematerialnych i prawnych pomniejszających kapitał podstawowy Tier I, udziałów kapitałowych pomniejszających kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I, aktywów z tytułu podatku odroczonego opartych na przyszłej rentowności pomniejszających kapitał podstawowy Tier I;
- 2) wartość ekspozycji pozabilansowych jest wyliczana od wartości nominalnej (bez uwzględniania korekt z tytułu rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek) z uwzględnieniem współczynników konwersji, z zastrzeżeniem dolnego limitu 10% dla pozycji pozabilansowych niskiego ryzyka

1. Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

<i>Lp.*</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Kwota</i>
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	497 821 214,25
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	0
7	Inne korekty	(47 903,14)
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	497 773 311,11

**) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 roku ustanawiającym standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji*

2. Ujawnienie wskaźnika dźwigni

<i>Lp.</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w</i>
------------	----------------	--

		<i>sprawie wymogów kapitałowych</i>
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	497 821 214,25
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	(47 903,14)
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	497 773 311,11
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	30 603 014,67
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	(21 552 125,18)
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	9 050 889,49
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	38 298 477,65
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	506 824 200,60
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	7,56%

3. Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych

<i>Lp.</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych</i>
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) w tym:	0
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0,00
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego w tym:	497 821 214
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	182 643 545
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak państwa	13 404 059
EU-7	Instytucje	55 376 166
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	54 387 527
EU-9	Ekspozycje detaliczne	99 309 631
EU-10	Przedsiębiorstwa	56 127 738
EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	5 658 272

EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa nie generujące zobowiązania kredytowego)	30 914 276
-------	--	------------

4. Informacje jakościowe

1	Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej	Bank wyznacza wskaźnik dźwigni finansowej na podstawie Instrukcji wyznaczania współczynników kapitałowych. Wskaźnik dźwigni wyliczany na koniec kwartalnego okresu sprawozdawczego i stanowi wartość procentową kapitału Tier I do całkowitej kwoty ekspozycji, zdefiniowanej w Instrukcji, o której mowa w ust.1. Bank wyznacza minimalny wskaźnik dźwigni finansowej na poziomie 5,5%. Jeżeli poziom wskaźnika dźwigni finansowej, o którym mowa w ust. 2, jest niższy od 5,5%, Bank ustala kapitał wewnętrzny. Kapitał wewnętrzny dla ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej Bank stanowi kwotę kapitału Tier I, niezbędną do uzyskania wskaźnika na poziomie 5,5%. Procedury opisane w Zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym z uwzględnieniem ryzyka koncentracji oraz ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych, Procedurze szacowania kapitału wewnętrznego oraz adekwatności kapitałowej.
2	Opis czynników które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni	Wielkość posiadanej przez Bank całkowitej ekspozycji z tytułu aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, w stosunku do funduszy własnych Banku

XXII. SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Bank posiada skuteczny, efektywny i adekwatny system kontroli wewnętrznej, który obejmuje wszystkie jednostki/komórki/stanowiska organizacyjne Banku i jest dostosowany do charakteru i profilu ryzyka i skali działania Banku.

Zarząd banku odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach/komórkach/ stanowiskach organizacyjnych Banku, funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję na stanowisku do spraw zgodności i kontroli wewnętrznej.

Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej oraz odpowiedzialna jest za monitorowanie jego skuteczności.

Zarząd i Rada Nadzorcza Banku otrzymują w okresach kwartalnych informację o wynikach testowania pionowego i poziomego przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych z uwzględnieniem m.in. zestawienia wykrytych nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz informacji dotyczących efektów działań podjętych w celu usunięcia tych nieprawidłowości.

Zgodnie z zawartą Umową, Systemu Ochrony Zrzeszenia komórka audytu wewnętrznego przygotowuje syntetyczną informację o najistotniejszych nieprawidłowościach, stwierdzonych w trakcie audytów wewnętrznych i przekazuje do Banku, a Bank wykorzystuje w celu poprawy jakości wykonywanych usług i obniżenia ryzyka prowadzonej działalności.

Rada Nadzorcza Dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym funkcji zgodności i kontroli wewnętrznej oraz wyników audytu przeprowadzonego przez Departament Kontroli SOZ. Dokonując oceny Rada Nadzorcza bierze pod uwagę informacje przekazane przez Zarząd Banku o sposobie wypełniania zadań przez pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest wspomaganie procesów decyzyjnych przyczyniające się do zapewnienia:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku,
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- 3) przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

1. Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.
2. Na drugą linię obrony składa się:
 - 1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie,
 - 2) stanowisko do spraw zgodności i kontroli wewnętrznej
3. Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
4. Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w ramach realizowanych czynności odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

Poszczególne linie obrony, w ramach systemu kontroli wewnętrznej są odpowiedzialne za:

1. Pierwsza linia obrony – projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.
2. Druga linia obrony:
 - 1) monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych,
 - 2) przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych,

- 3) ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych,
 - 4) matrycę funkcji kontroli,
 - 5) prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych,
 - 6) raportowanie znaczących i krytycznych nieprawidłowości.
3. Trzecia linia obrony odpowiedzialna jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.

W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz niezależność monitorowania poziomego poprzez rozdzielenie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii.

Za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych.

Za monitorowanie pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiada stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.

XXIII. Ryzyko płynności i finansowania zgodnie z Rekomendacją P

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem płynności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych,
- 2) podejmowanie działań (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej.
- 3) utrzymanie nadzorczych miar płynności, w tym miar określonych w Rozporządzeniu UE.

Odpowiednia struktura aktywów:

1. Realizacja strategii zarządzania płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku.
2. Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością złotową i walutową, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez

Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.

3. Struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów:

- a) płynności,
- b) bezpieczeństwa,
- c) rentowności.

4. Istotnym warunkiem utrzymania płynności w przyszłości jest zarządzanie płynnością długoterminową. Bank bada strukturę pasywów długoterminowych powiązaną ze strukturą aktywów długoterminowych i ustala limity zaangażowania w aktywa długoterminowe, określone w Zasadach zarządzania ryzykiem płynności i finansowania.

Budowa stabilnej bazy depozytowej:

1. Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, gdzie głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych, finansowych i budżetu,
2. celem Banku jest wydłużenie średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów, tak aby Bank mógł otwierać, po stronie aktywnej, pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym. Bank będzie dążył do takiego konstruowania produktów depozytowych, aby było to optymalne pod kątem ryzyka płynności. Zarządzanie bazą depozytową Banku poprzez przyjęty limit koncentracji zakłada ograniczenia w zakresie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania,
3. Bank bada zachowania rynku, w tym poziom cen w celu utrzymania konkurencyjnej oferty,
4. przyjmowane przez Bank lokaty walutowe - ze względu na ich relatywnie niski udział w ogólnej strukturze przyjmowanych lokat ogółem - nie stanowią obecnie zagrożenia dla jego płynności. Jednakże, wraz z rozwojem działalności walutowej, w coraz większym stopniu Bank narażony będzie na ryzyko płynności wynikające z przepływów walutowych. Ze względu na aktualną skalę tej działalności, Bank będzie dążył do pełnego zrównoważenia niedopasowania aktywów i pasywów walutowych,
5. Bank prowadzi aktywną politykę cenową (polityka stóp procentowych) zapewniającą pozyskanie depozytów,
6. Bank prowadzi działania marketingowe (w tym działania inicjowane w ramach Zrzeszenia) opisane w Strategii działania oraz w Założeniach do planu, mające na celu zwiększanie bazy depozytowej.

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank wykazywał nadwyżkę płynności (rozumianą jako maksymalna kwota środków, o którą mogą zostać zmniejszone aktywa płynne, aby regulacyjne miary płynności nie spadły poniżej wymaganego minimum:

<i>Nazwa nadwyżki</i>	<i>Wartość nadwyżki w tys. zł.</i>
LCR ponad minimum – nadwyżka aktywów płynnych	157 710

Wskaźniki miar nadzorczych płynności wynikające z rozporządzenia CRR przedstawiają się następująco:

<i>Nazwa</i>	<i>Wielkość</i>	<i>Obowiązujący poziom</i>
Wskaźnik stabilnego finansowania NSFR	189%	136%
Wskaźnik pokrycia wypływów netto LCR	650%	252%

Wielkości charakterystyczne dla wskaźnika LCR na koniec czterech ostatnich kwartałów roku w tys. zł:

<i>Nazwa wielkości</i>	<i>Kwartał I 2023</i>	<i>Kwartał II 2023</i>	<i>Kwartał III 2023</i>	<i>Kwartał kończący rok 2023</i>
Zabezpieczenie przed utratą płynności (aktywa płynne)	146 449	142 445	164 944	188 674
Wypływy środków pieniężnych netto	29 815	31 326	34 340	33 127
Wskaźnik pokrycia wypływów netto LCR	693%	572%	561%	650%

Urealniona luka płynności oraz wskaźniki płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności przedstawiają się następująco:

<i>Przedział płynności</i>	<i>do 1 miesiąca</i>	<i>od 1 do 3 miesięcy</i>	<i>od 3 do 6 miesięcy</i>
Luka bilansowa prosta	21 031	5 994	610
Luka bilansowa skumulowana	144 448	150 442	151 052
Wskaźnik płynności	2,77	1,71	1,05
Wskaźnik płynności skumulowany	2,56	2,49	2,34

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank posiadał możliwość skorzystania z następujących, dodatkowych źródeł finansowania w tys. zł:

<i>Rodzaj</i>	<i>Kwota</i>	<i>Warunki dostępu</i>
Środki na rachunkach w Banku Zrzeszającym	5 571	w ciągu 1 dnia
Limit zaangażowania w Banku przez Bank Zrzeszający	26 815	w ciągu 1 dnia
Lokaty płynnościowe w Banku Zrzeszającym	10 450	w ciągu 1 dnia

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,

- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
- niski stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie nie płynnych,
- ryzyko reputacji.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące,

Bank ograniczania ryzyka płynności poprzez:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- przystąpienie do Systemu Ochrony, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- utrzymywanie Minimum Depozytowego / Depozytu Obowiązkowego w Banku Zrzeszającym,
- określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności.

Głównymi pojęciami stosowanymi w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności są:

- 1) baza depozytowa – zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych, z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,
- 2) depozyty – baza depozytowa oraz zobowiązania terminowe i bieżące wobec instytucji rządowych lub samorządowych oraz podmiotów finansowych, z wyłączeniem banków;
- 3) płynność dzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych na zamknięcie dnia;
- 4) płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
- 5) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;

- 6) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- 7) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 8) bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku Strategii zarządzania ryzykiem „horyzoncie przeżycia”.

Bank wykorzystuje wyniki testów warunków skrajnych do: planowania awaryjnego, wyznaczania poziomu limitów, szacowania kapitału wewnętrznego, zmiany polityki płynnościowej Banku.

Awaryjne plany płynności zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniu na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- 1) sprzedaż wysoko płynnych aktywów (aktywa nieobciążone) lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami,
- 2) dodatkowe źródła finansowania w postaci:
 - a) wykorzystania przyznanych linii kredytowych,
 - b) sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów,
 - c) pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego,
 - d) pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni.

Do aktywów nieobciążonych mogą być zaliczane aktywa, które spełniają wszystkie z wymienionych warunków:

- 1) brak obciążeń,
- 2) wysoka jakość kredytowa,
- 3) łatwa zbywalność,
- 4) brak prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania aktywów w celu pozyskania środków,
- 5) sprzedaż aktywa nie oznacza konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań.

Bank utrzymuje aktywa nieobciążone (liczone według wartości bilansowej) na poziomie równym lub wyższym od wyznaczonego bufora płynności.

Z zakresu ryzyka płynności w Banku funkcjonuje system informacji zarządczej, który pozwala Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów,
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności,
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji,
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Raporty z ryzyka płynności dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością przynajmniej miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością przynajmniej kwartalną.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:

- 1) struktury źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów,
- 2) stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym oceny zagrożeń wynikających z nagłego wycofania depozytów internetowych i mobilnych, a także depozytów dla których Bank stosuje ponadprzeciętne stawki oprocentowania,
- 3) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
- 4) wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności,
- 5) poziomu aktywów nieobciążonych,
- 6) analizy wskaźników płynności,
- 7) wyników testów warunków skrajnych,
- 8) ryzyka związanego z płynnością długoterminową,
- 9) stopnia przestrzegania limitów.

XXIV. Zasady ładu korporacyjnego

Zasady ładu korporacyjnego Bank wprowadził „Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych” określone w Uchwale 218/2014 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 22 lipca 2014 r. zgodnie z zasadą proporcjonalności i adekwatności wynikającą ze skali, charakteru działalności oraz specyfiki Banku, poprzez przyjęcie niniejszej Polityki. Niniejsze „Zasady ładu korporacyjnego Banku Spółdzielczego w Łukowie” stanowią zbiór zasad określających relacje wewnętrzne i zewnętrzne Banku, w tym relacje z członkami i klientami, organizację, funkcjonowanie audytu wewnętrznego oraz kluczowych systemów i funkcji wewnętrznych, a także organów statutowych i zasad ich współdziałania. Bank zamieścił na stronie internetowej oświadczenie o stosowaniu postanowień „Zasad Ładu Korporacyjnego w Banku Spółdzielczym w Łukowie”, zgodnie z zasadą proporcjonalności i adekwatności wynikającą ze skali, charakteru działalności oraz specyfiki Banku. Rada Nadzorcza Banku co roku dokonuje oceny stosowania przyjętych zasad ładu korporacyjnego.

XXV. Informacja o ilości posiedzeń Rady Nadzorczej

W okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. łącznie odbyło się 7 posiedzeń Rady Nadzorczej.

Zebranie Przedstawicieli w dniu 30 marca 2022 r. dokonało wyboru Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Łukowie na kadencję obejmującą lata 2022-2026

Skład Rady Nadzorczej na kadencję 2022-2026:

Imię i Nazwisko	Funkcja
Wiesław Grudzień	Przewodniczący RN
Krzysztof Sobiech	Z-ca Przewodniczącego RN
Elżbieta Łukasik	Sekretarz RN
Stanisław Gajowy	Członek Rady Nadzorczej
Andrzej Konieczny	Członek Rady Nadzorczej
Mariola Krasnodębska	Członek Rady Nadzorczej
Zbigniew Kula	Członek Rady Nadzorczej
Janusz Mazurek	Członek Rady Nadzorczej
Paweł Michalak	Członek Rady Nadzorczej
Henryk Szewczyk	Członek Rady Nadzorczej
Jan Wojtaś	Członek Rady Nadzorczej

Zatwierdzono na posiedzeniu Zarządu Banku w dniu 25 czerwca 2024 r.

Załącznik nr 1

Oświadczenie Zarządu Zarząd Banku Spółdzielczego w Łukowie:

Zarząd Banku Spółdzielczego w Łukowie:

- 1) potwierdza, że Bank ujawnia informacje wymagane przepisami części ósmej Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012, zmienionego Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z dnia 20 maja 2019 r., zgodnie z formalnymi politykami i wewnętrznymi procedurami, systemami i mechanizmami kontroli.
- 2) oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy, adekwatność przyjętych w Banku rozwiązań w zakresie zarządzania ryzykiem daje pewność, że funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest odpowiedni z punktu widzenia profilu ryzyka i strategii Banku.
- 3) oświadcza, że system zarządzania ryzykiem oraz system kontroli wewnętrznej ocenia jako dostosowany do skali i profilu działania oraz generowanego ryzyka. Bank spełnia wymogi kapitałowe wynikające z zapisów Prawa bankowego i Uchwał Nadzorczych, a fundusze własne w pełni pokrywają wszystkie ryzyka występujące w Banku.
- 4) oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy, niniejsza informacja została przygotowana zgodnie ze sformalizowanymi procedurami obowiązującymi w Banku, służącymi zapewnieniu zgodności z wymogami dotyczącymi ujawniania informacji wynikających z Części Ósmej Rozporządzenia CRR.
- 5) zatwierdza niniejszą informację, zawierającą kluczowe wskaźniki i dane liczbowe zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz procesu zarządzania ryzykiem przez Bank, w tym interakcji między profilem ryzyka Banku, a tolerancją na ryzyko.

Zatwierdzono na posiedzeniu Zarządu Banku w dniu 25.06.2024 r

Podpisy wszystkich członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Łukowie

Imię i Nazwisko	Pełniona funkcja	Podpis
Zofia Elżbieta Przeździak	Prezes Zarządu	
Bożena Helena Celińska - Mysław	Wiceprezes Zarządu	
Jolanta Rycak	Wiceprezes Zarządu	

Agnieszka Cegłowska	Wiceprezes Zarządu	

/ Załącznik Nr 2

Oświadczenie Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Łukowie

(zgodnie z Rozporządzeniem CRR art. 435 ust. 1 lit e)

Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Łukowie w związku z art. 435 ust 1 lit e) Rozporządzenia CRR oświadcza, że opisane w Raporcie ustalenia dotyczące zarządzania ryzykiem dają pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu ryzyka i Strategii działania Banku Spółdzielczego w Łukowie.

Zatwierdzono na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 25.07.2024 r

Imię i Nazwisko	Pełniona Funkcja	Podpis
Wiesław Grudzień	Przewodniczący Rady Nadzorczej	
Krzysztof Sobiech	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej	
Elżbieta Łukasik	Sekretarz Rady Nadzorczej	

Załącznik Nr 3

Informacja dotycząca celów i strategii zarządzania ryzykiem

I. Ryzyko kredytowe i koncentracji

Ryzyko kredytowe rozumiane jest jako całokształt zagrożeń związanych z działalnością kredytową Banku. Jest to prawdopodobieństwo wystąpienia strat finansowych spowodowanych nie wywiązywaniem się kontrahenta Banku ze zobowiązań wynikających z warunków umowy. Ryzyko kredytowe istotnie wpływa na działalność Banku. Naczelną zasadą jest zasada bezpieczeństwa, zarówno w odniesieniu do pojedynczego kredytu jak i całego portfela kredytowego, realizowana poprzez właściwe oszacowanie i zarządzanie ryzykiem kredytowym. Bank prezentuje ostrożnościowe podejście do ryzyka poprzez stosowanie ustalonych zasad bezpieczeństwa działalności kredytowej w poszczególnych segmentach rynku oraz poprzez niezbędne instrumenty ograniczające ryzyko. W celu zapewnienia odpowiedniej jakości ekspozycji kredytowych Bank zarządza ryzykiem kredytowym w tym:

- ryzykiem koncentracji zaangażowań,
- ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
- ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych.

Bank definiuje ryzyko koncentracji jako zagrożenie wynikające z nadmiernych koncentracji z tytułu ekspozycji wobec poszczególnych klientów, grup powiązanych klientów, klientów działających w tym samym sektorze gospodarki, oferowanych instrumentów finansowych i prawnych zabezpieczeń.

Nadzór nad zarządzaniem ryzykiem kredytowym i ryzykiem koncentracji sprawuje Prezes Zarządu, a w procesie zarządzania uczestniczą organy Banku i jednostki/komórki organizacyjne zgodnie ze strukturą organizacyjną Banku.

Celem strategicznym zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku jest:

- 1) racjonalne zarządzanie ryzykiem kredytowym,
- 2) utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego, cechującego się równocześnie odpowiednią dochodowością,
- 3) doskonalenie działań zabezpieczających ryzyko pojedynczych transakcji i ryzyko portfela kredytowego,
- 4) utrzymywanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego z uwzględnieniem zewnętrznych i wewnętrznych norm koncentracji kredytowej,
- 5) ustalenie miar akceptacji i ograniczenia ryzyka kredytowego, w tym dla detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,

- 6) zapewnienie bezpiecznej i efektywnej działalności Banku w obszarze ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w długoterminowej perspektywie z uwzględnieniem nieruchomości stanowiących przedmiot zabezpieczenia,
- 7) zapewnienie bezpiecznej i efektywnej działalności Banku w obszarze detalicznych ekspozycji kredytowych z uwzględnieniem wrażliwości na zmiany warunków otoczenia oraz oddziaływania na poziom ryzyka tych ekspozycji poprzez właściwy dobór klientów,
- 8) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów oraz weryfikacji ich wartości i płynności w trakcie trwania procesu kredytowego,
- 9) zapewnienie zgodności procedur Banku ze zmianami w powszechnie obowiązujących przepisach prawa.

Ryzyko kredytowe Banku rozpatrywane jest w dwóch aspektach:

- 1) ryzyka pojedynczej transakcji;
- 2) ryzyka łącznego portfela kredytowego.

Ryzyko pojedynczej transakcji zależy od wysokości możliwej straty i prawdopodobieństwa jej wystąpienia. Ryzyko łączne portfela kredytowego zależne jest od wysokości pojedynczych kredytów, prawdopodobieństwa ich niespłacenia i współzależności między poszczególnymi kredytami lub kredytobiorcami. Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczej transakcji polega na ustaleniu poziomu ryzyka związanego z:

- 1) klientem Banku - ubiegającym się lub posiadającym w banku ekspozycję kredytową, zarówno detaliczną jak też przeznaczoną na cele związane z działalnością gospodarczą lub rolniczą, w szczególności w zakresie jego sytuacji formalno-prawnej oraz ekonomiczno-finansowej,
- 2) transakcją kredytową - zarówno trwającą, jak też na etapie jej przygotowywania.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym portfela kredytowego obejmuje działania polegające na:

- 1) dywersyfikacji, monitorowaniu i raportowaniu ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji, związanego z dużym zaangażowaniem Banku:
 - a) wobec klienta lub grupy powiązanych klientów,
 - b) w ten sam sektor gospodarczy,
 - c) wobec tego samego produktu,
 - d) w ten sam rodzaj zabezpieczenia,
- 2) monitorowaniu i raportowaniu koncentracji zaangażowania wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ust. 1 i 3 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe,
- 3) monitorowaniu i raportowaniu koncentracji zaangażowań w detaliczne ekspozycje kredytowe i ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie,
- 4) monitorowaniu i raportowaniu jakości portfela (badanie wskaźnika szkodowości kredytów w poszczególnych segmentach klientów, sektorach gospodarki itp.);
- 5) monitorowaniu i raportowaniu adekwatności dokonywanych odpisów i wielkości tworzonych rezerw na należności zagrożone w relacji do ich poziomu i wielkości wyniku finansowego;
- 6) monitorowaniu poziomu i struktury ekspozycji zagrożonych oraz analizie migracji ekspozycji pomiędzy poszczególnymi kategoriami ryzyka;
- 7) przedsięwzięciach organizacyjno-kadrowych, polegających w szczególności na:

- a) organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych,
 - b) prawidłowym przepływie informacji,
 - c) odpowiednim doborze i szkoleniu kadr,
 - d) nadzorze nad działalnością kredytową.
- 8) przeprowadzaniu testów wrażliwości portfela na zmieniające się warunki zewnętrzne.

Celem zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w Banku jest zapewnienie bezpiecznej działalności Banku poprzez monitorowanie portfela tych ekspozycji, ze szczególnym uwzględnieniem procedur zapewniających spełnienie wymogów aktów normatywnych Banku i przepisów prawa powszechnego. W tym celu Bank podejmuje między innymi następujące działania:

- 1) organizuje system zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
- 2) określa zasady identyfikacji, pomiaru i oceny ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
- 3) określa poziom ryzyka kredytowego Banku w zakresie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie (DtI, LtV, max wskaźnik szkodowości dla tego portfela, limity wewnętrzne, TWS);
- 4) monitoruje ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie, a także ich zabezpieczenia oraz raportuje w tym zakresie;
- 5) ocenia wpływ spadku cen nieruchomości na poziom ryzyka Banku;
- 6) analizuje wpływ zmian stóp procentowych na ryzyko transakcji kredytowej;
- 7) przeprowadza kontrolę wewnętrzną w zakresie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
- 8) buduje odpowiednie relacje z klientami na zasadzie profesjonalizmu, rzetelności, staranności, pełnej informacji i najlepszej wiedzy.

Celem zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku jest zapewnienie bezpiecznej i efektywnej działalności Banku w długoterminowej perspektywie, poprzez stałe monitorowanie portfela detalicznych ekspozycji kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem procedur zapewniających spełnienie wymogów przepisów wewnętrznych Banku i przepisów prawa powszechnego.

Zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych to proces obejmujący w szczególności:

- 1) organizację systemu zarządzania ryzykiem portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;
- 2) identyfikację, pomiar i ocenę ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych;
- 3) przeciwdziałanie i ograniczanie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych (DtI, limity, wskaźnik szkodowości, TWS);
- 4) monitoring ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych;
- 5) raportowanie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych;
- 6) relacje z klientami detalicznymi;
- 7) kontrolę wewnętrzną.

Definicja dla należności: nieobsługiwanych i restrukturyzowanych oraz przeterminowanych i zagrożonych, podejścia w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko

Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane są zdefiniowane w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (dalej: Rozporządzenie 680/2014).

Zgodnie z Załącznikiem V do Rozporządzenia 680/2014, za ekspozycje nieobsługiwane uznaje się ekspozycje, które spełniają dowolne z poniższych kryteriów:

- przeterminowanie istotnych ekspozycji o ponad 90 dni,
- małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności realizacji zabezpieczenia, niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania.

Jednocześnie ekspozycje, w odniesieniu do których uznaje się, że miało miejsce niewykonanie zobowiązania zgodnie z art. 178 CRR, oraz ekspozycje, w odniesieniu do których stwierdzono utratę wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, zawsze uznaje się za ekspozycje nieobsługiwane. W praktyce za ekspozycje nieobsługiwane Bank uznaje ekspozycje zagrożone.

Należnościami zagrożonymi są ekspozycje kredytowe zaliczone do kategorii poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w *sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków*

Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje zagrożone oraz odpisy na odsetki od tych ekspozycji w wysokości:

- 20% w zakresie ekspozycji w kategorii poniżej standardu,
- 50% w zakresie ekspozycji w kategorii wątpliwej,
- 100% w zakresie ekspozycji w kategorii straconej,

po uwzględnieniu pomniejszeń podstawy naliczania rezerw i odpisów.

1. Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych

Raport nr 1: Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych								31.12.2023	
	a	b	c	d	e	f	g	h	
	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacji				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu inwestycji restrukturyzowanych		
	Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane		w tym ekspozycje z utratą wartości	obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych		w tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne	
			w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonania						
1. Kredyty i zaliczki	12 460 842,87	0,00	0,00	0,00	6 235 710,05	0,00	0,00	0,00	
2. <i>banki centralne</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
3. <i>instytucje rządowe</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
4. <i>instytucje kredytowe</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
5. <i>inne instytucje finansowe</i>	3 808 565,95	0,00	0,00	0,00	1 325 001,27	0,00	0,00	0,00	
6. <i>przedsiębiorstwa niefinansowe</i>	3 808 565,95	0,00	0,00	0,00	1 325 001,27	0,00	0,00	0,00	
7. <i>gospodarstwa domowe</i>	8 652 276,92	0,00	0,00	0,00	4 910 708,78	0,00	0,00	0,00	
8. Dłużne papiery wartościowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
9. Zobowiązania do udzielenia pożyczki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
10. Łącznie	12 460 842,87	0,00	0,00	0,00	6 235 710,05	0,00	0,00	0,00	

2. Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania

Raport nr 2: Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania													31.12.2023	
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	
		Wartość bilansowa brutto / kwota nominalna												
		Ekspozycje obsługiwane				Ekspozycje nieobsługiwane								
		Nieprzeterminowane lub przeterminowane a dni ≤ 30 dni		Przeterminowane >30 dni ≤90 dni		Mate prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤90 dni	Przeterminowane >90 dni ≤180 dni	Przeterminowane >180 dni ≤1 rok	Przeterminowane >1 rok ≤5 lat	Przeterminowane >powyżej 5 lat	Przeterminowane >5lat ≤ 7 lat	Przeterminowane >7lat	w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	
1	Kredyty i zaliczki	216 665 632,27	216 122 821,70	542 810,57	22 875 230,63	11 527 344,87	506 099,45	2 471 101,68	7 391 378,97	979 305,66			0,00	
2	<i>Banki centralne</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00	
3	<i>Institucje rządowe</i>	6 241 430,91	6 241 430,91	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00	
4	<i>Institucje kredytowe</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00	
5	<i>Inne instytucje finansowe</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00	
6	<i>Przedsiębiorstwa niefinansowe</i>	26 423 272,63	26 423 272,63	0,00	6 874 457,74	3 638 835,64	404 815,71	1 678 540,91	1 152 265,48	0,00			0,00	
7	<i>w tym MSP</i>	26 423 272,63	26 423 272,63	0,00	6 874 457,74	3 638 835,64	404 815,71	1 678 540,91	1 152 265,48	0,00			0,00	
8	<i>Gospodarstwa domowe</i>	184 000 928,73	183 458 118,16	542 810,57	16 000 772,89	7 888 509,23	101 283,74	792 560,77	6 239 113,49	979 305,66			0,00	
9	Dłużne papiery wartościowe	192 713 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00	
10	<i>Banki centralne</i>	178 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00	
11	<i>Institucje rządowe</i>	8 650 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00	
12	<i>Institucje kredytowe</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00	
13	<i>Inne instytucje finansowe</i>	6 063 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00	
14	<i>Przedsiębiorstwa</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00	
15	Ekspozycje pozabilansowe												0,00	
16	<i>Banki centralne</i>												0,00	
17	<i>Institucje rządowe</i>												0,00	
18	<i>Institucje kredytowe</i>												0,00	
19	<i>Inne instytucje finansowe</i>												0,00	
20	<i>Przedsiębiorstwa niefinansowe</i>												0,00	
21	<i>Gospodarstwa domowe</i>												0,00	
22	Łącznie	409 378 632,27	216 122 821,70	542 810,57	22 875 230,63	11 527 344,87	506 099,45	2 471 101,68	7 391 378,97	979 305,66	0,00	0,00	0,00	
	Legenda:													
		pola , których wypełnianie jest obowiązkowe												
		pola , których wypełnianie jest nieobowiązkowe												
		pola zablokowane , zgodnie ze wzorcem zaprezentowanym w „Wytycznych dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych” (EBA/GL/2018/10)												

3. Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowania egzekucyjne

Raport nr 4. Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowanie egzekucyjne		31.12.2023	
		a	b
		Zabezpieczenia uzyskane przez przejęcie	
		Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
1	Rzeczowe aktywa trwałe	0,00	0,00
2	Inne niż rzeczowe aktywa trwałe	0,00	0,00
3	<i>Nieruchomości mieszkalne</i>	0,00	0,00
4	<i>Nieruchomości komercyjne</i>	0,00	0,00
5	<i>Ruchomości (samochody, środki transportu, itp..)</i>	0,00	0,00
6	<i>Kapitał własny i instrumenty dłużne</i>	0,00	0,00
7	<i>Pozostałe</i>	0,00	0,00
8	łącznie	0,00	0,00
Legenda:			
		pola , których wypełnianie jest obowiązkowe	

II. Ryzyko płynności i finansowania

Ryzyko płynności to zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat.

Celem strategicznym zarządzania płynnością w Banku, jest zapewnienie zdolności do zachowania płynności płatniczej, utrzymanie bezpiecznego poziomu wszystkich wskaźników płynnościowych oraz dążenie do wzrostu stabilnych źródeł finansowania. Stabilność pozyskiwanych środków i systematyczny wzrost kwoty osadu na depozytach są szczególnie istotne dla finansowania długoterminowych należności Banku.

Podstawowym celem polityki Banku w zakresie utrzymania płynności jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej, jak również określenie rozwiązań (planów awaryjnych) na jej przetrwanie. Tak przyjęty cel sprowadza zagadnienia płynności do obszaru stabilności źródeł finansowania działalności Banku oraz możliwości upłynnienia posiadanych aktywów w dowolnym momencie bez istotnej utraty ich wartości.

Cel podstawowy będzie realizowany poprzez:

- 1) zachowanie zdolności do rozliczeń płatności poprzez rachunek bieżący Banku,
- 2) utrzymanie pożądanego poziomu aktywów płynnych pozwalającego na wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich wymagalności oraz zapewniającego wypełnienie nadzorczych miar płynności,
- 3) rozwój stabilnej bazy depozytowej podmiotów niefinansowych,
- 4) finansowanie długoterminowych należności Banku funduszami własnymi (ponad wartość aktywów trwałych) oraz częścią stabilnej bazy depozytowej,
- 5) utrzymanie należności zagrożonych na poziomie nie wyższym niż ustalony w obowiązującej strategii, 6) uwzględnienie potrzeb płynności finansowej na etapie przygotowywania rocznych i wieloletnich planów działalności Banku (w szczególności działalności kredytowej i depozytowej),
- 7) optymalizację realizowanego dochodu przy równoczesnym zachowaniu pełnego bezpieczeństwa płynności,
- 8) realizację zadań związanych z wykonywaniem kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka płynności.

Zarządzanie ryzykiem płynności ma całościowy i skonsolidowany charakter:

- całościowy charakter zarządzania oznacza uwzględnienie wszystkich istotnych dla Banku rodzajów ryzyka i zależności między nimi,
- scentralizowane zarządzanie ryzykiem oznacza objęcie procesem zarządzania wszystkich jednostek organizacyjnych Banku.

Realizacja polityki zarządzania płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku. W ramach zarządzania ryzykiem płynności Bank realizuje politykę, której podstawowym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania Banku. Przejawem takiej polityki jest utrzymywanie

zewnętrznych oraz wewnętrznych limitów ostrożnościowych limitów ostrożnościowych. Bank kontynuował działania zapewniające systematyczny wzrost stabilnych źródeł finansowania, w szczególności depozytów osób fizycznych. Bank dążył do utrzymywania zróżnicowanej struktury bazy depozytowej, zarówno struktury terminowej, jak i podmiotowej. Nadwyżki środków finansowych lokowane były w bezpieczne papiery wartościowe oraz w banku zrzeszającym. Bank utrzymywał aktywa płynne na poziomie adekwatnym do niestabilnych źródeł finansowania. Bank dokonuje identyfikacji zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności oraz niebezpieczeństwem ukształtowania się zewnętrznych limitów płynności poniżej obowiązujących norm i w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia, postępuje według zasad określonych w Planach awaryjnych.

Narażenie na ryzyko płynności w 2023 roku było niskie. Bank podejmował działania w celu utrzymania zewnętrznych oraz wewnętrznych limitów ograniczających to ryzyko, co oznacza, że płynność Banku utrzymywała się na bezpiecznym poziomie.

Na wypadek wzrostu ryzyka płynności lub pogorszenia się sytuacji płynnościowej Bank posiada plany awaryjne określające:

- a) okres występowania i nasilenia się niekorzystnych zjawisk,
- b) harmonogram działań, procedury postępowania, system informacji dla kierownictwa,
- c) osoby odpowiedzialne za wdrożenie planu awaryjnego,
- d) kalkulację kosztów przygotowań i realizacji planu awaryjnego przed jego wprowadzeniem.

III. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne to możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych obejmujące również ryzyko prawne.

Celem strategicznym w zarządzaniu ryzykiem operacyjnym w Banku jest:

- 1) ograniczenie strat z tytułu zdarzeń operacyjnych oraz zapewnienie bezpiecznego i ciągłego funkcjonowania Banku,
- 2) utrzymanie właściwego poziomu rozwoju systemów teleinformatycznych adekwatnych do potrzeb Banku i uwzględniających aktualne uwarunkowania prawne,
- 3) skuteczne zarządzanie obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego w Banku.

Szczegółowe zasady procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym zawierają Polityka i Zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz pozostałe procedury z zakresu ryzyka operacyjnego w Banku, zawierające między innymi akceptowalny poziom apetytu na ryzyko i tolerancję na ryzyko operacyjne. W Banku funkcjonuje system limitów wewnętrznych ograniczających ryzyko operacyjne ustalonych w ramach akceptowalnego apetytu na ryzyko.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym obejmuje:

- 1) identyfikację ryzyka operacyjnego,
- 2) szacowanie poziomu ryzyka,
- 3) monitorowanie i raportowanie ryzyka,
- 4) działania mające na celu ograniczanie skutków ryzyka operacyjnego,

- 5) gromadzenie niezbędnych danych umożliwiających określenie profilu ryzyka oraz oszacowanie strat z tytułu ryzyka operacyjnego,
- 6) kontrolę ryzyka operacyjnego,
- 7) zapewnienie adekwatnego bezpieczeństwa przetwarzanych informacji.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym tworzą: regulacje wewnętrzne, struktura organizacyjna systemu, narzędzia informatyczne wspomagające realizację procesu oraz informacje o zdarzeniach ryzyka operacyjnego.

W Banku przeprowadza się testy warunków skrajnych z ryzyka operacyjnego na podstawie zgromadzonych danych o stratach oraz wpływie na poziom wymogu kapitałowego.

Poza organami Banku, w zarządzaniu ryzykiem operacyjnym uczestniczą komórki organizacyjne zgodnie z podziałem zawartym w „Regulaminie Organizacyjnym Banku Spółdzielczego w Łukowie”.

IV. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe to ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości na zmiany kursów walut. Bank dąży do utrzymywania maksymalnie zrównoważonej pozycji walutowej, zaspokojenia potrzeb klientów w zakresie obsługi walutowej, przy jednoczesnym prowadzeniu konserwatywnej polityki w zakresie ryzyka walutowego, nie powodującej przekroczenia akceptowalnego poziomu ryzyka. Podstawowym celem Banku jest utrzymanie całkowitej pozycji walutowej na poziomie nie przekraczającym 3% funduszy własnych, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.

Rozwiązania organizacyjne funkcjonujące w Banku zapewniają niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka. Poza organami Banku, w zarządzaniu ryzykiem walutowym uczestniczą: Główny Księgowy, Zespół finansowo-księgowy, rozliczeń bankowych i sprawozdawczości i sprawozdawczości oraz Zespół zarządzania ryzykami, analiz ekonomicznych i planowania.

W ramach pomiaru i monitorowania ryzyka walutowego analizie podlegają indywidualne pozycje walutowe dla poszczególnych walut i całkowita pozycja walutowa Banku, wynik z pozycji wymiany oraz wyniki testów warunków skrajnych.

W Banku opracowywane są raporty dotyczące ryzyka walutowego zawierające informacje o ekspozycji na ryzyko walutowe oraz kwartalne zawierające: informacje o wielkości całkowitej pozycji walutowej, indywidualnych pozycji walutowych, wynik z pozycji wymiany, wyniki przeprowadzonych testów warunków skrajnych oraz ocenę poziomu ryzyka. Raport podsumowujący zarządzanie ryzykiem walutowym sporządza Zespół zarządzania ryzykami, który prezentowany jest Zarządowi Banku i Radzie Nadzorczej Banku w terminach zgodnych z Systemem Informacji Zarządczej.

V. Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej to ryzyko strat wynikających z niekorzystnych zmian stóp procentowych, które prowadzą do spadku przychodów odsetkowych lub wzrostu kosztów odsetkowych w wyniku zmiany stóp procentowych na rynku.

W Banku występują następujące rodzaje (kategorie) ryzyka stopy procentowej:

- a) ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania – wynika z różnic w czasie pomiędzy wystąpieniem zmian stóp procentowych aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych posiadających różne okresy przeszacowania stóp procentowych,
- b) ryzyko bazowe – wynika z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp bazowych stosowanych w Banku, dla instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe. Podstawowe znaczenie ma tu rozpiętość (spread) między różnymi stopami bazowymi, która może zmienić się niespodziewanie i niesymetrycznie oraz wzajemna relacja posiadanych przez Bank aktywów i pasywów w ramach poszczególnych stawek bazowych.
- c) ryzyko opcji klienta – wynika z prawa (nie obowiązku) posiadanego przez klienta do zmiany wielkości i harmonogramu przepływów gotówkowych aktywów, pasywów lub pozycji pozabilansowych Banku np. kredyty i papiery wartościowe zawierające ryzyko wcześniejszej spłaty lub ryzyko wydłużenia terminu spłat, prawo wycofania depozytu przed upływem terminu.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest:

- a) optymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności stóp procentowych oraz ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy i fundusze Banku.
- b) utrzymanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów, nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą w ramach zatwierdzonej strategii.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku ma charakter:

- skonsolidowany – oznacza to, że obejmuje ono łącznie wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku,
- całościowy – uwzględniane są przy analizie wszystkie istotne dla Banku rodzaje ryzyka stopy procentowej w powiązaniu z innymi rodzajami ryzyk bankowych.

Przy zarządzaniu ryzykiem stopy procentowej Bank stosuje:

- metodę luki,
- metodę symulacji zmian wyniku odsetkowego,
- analizę podstawowych wskaźników związanych z ryzykiem stopy procentowej.

Rozwiązania organizacyjne funkcjonujące w Banku zapewniają niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka. Poza organami Banku, w zarządzaniu ryzykiem stopy procentowej uczestniczą komórki organizacyjne zgodnie z podziałem zawartym w Regulaminie organizacyjnym. Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z miesięczną częstotliwością. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są co miesiąc Zarządowi Banku. Zarząd Banku przedkłada Radzie

Nadzorczej w okresach kwartalnych syntetyczną informację na temat poziomu ryzyka stopy procentowej oraz przestrzegania limitów ograniczających ryzyko stopy procentowej.

VI. Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej to ryzyko wynikające z podatności Banku na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących jej plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów. Celem zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej jest ograniczenie tego ryzyka poprzez skuteczne zarządzanie polegające na identyfikacji, ocenie i bieżącym monitoringu. Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej zarządzane jest w ramach oceny adekwatności kapitałowej. W ramach zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej monitorowany jest wskaźnik dźwigni finansowej oraz prawidłowość jego pomiaru. Ustalony został limit na minimalny dopuszczalny poziom wskaźnika dźwigni finansowej.

VII. Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności – ryzyko rozumiane jako skutki finansowe i niefinansowe nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania.

Celem bezpośrednim zarządzania ryzykiem braku zgodności jest ograniczenie skutków finansowych i niefinansowych braku zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi, nieprzestrzeganiem zewnętrznych i wewnętrznych regulacji prawnych oraz standardów postępowania przyjętych przez Bank.

Celem pośrednim jest budowanie korzystnego wizerunku Banku jako instytucji przestrzegającej przepisów prawa i przyjętych standardów postępowania.

Poziom ryzyka braku zgodności mierzony wysokością straty finansowej jest niski.

Uwzględniając powyższe, ryzyko braku zgodności w Banku nie wymaga alokowania kapitału wewnętrznego.

Raportowanie skutków ryzyka braku zgodności odbywa się w cyklach kwartalnych zgodnie z Instrukcją SIZ.

VIII. Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe to ryzyko nie osiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji rynkowej. W ramach ryzyka biznesowego Bank ocenia ryzyko wyniku finansowego oraz ryzyko kapitałowe (niewypłacalności)

Celem zarządzania ryzykiem biznesowym jest utrzymywanie na akceptowalnym poziomie potencjalnych negatywnych konsekwencji finansowych wynikających z niekorzystnych zmian zachodzących w otoczeniu biznesowym, z podjęcia niekorzystnych decyzji, nieprawidłowego

wprowadzenia podjętych decyzji lub braku podjęcia odpowiednich działań, które miałyby być odpowiedzią na zmiany zachodzące w otoczeniu biznesowym.

Bank zarządza ryzykiem wyniku finansowego przez:

- 1) dywersyfikację źródeł przychodów,
- 2) ograniczenie koncentracji,
- 3) organiczny wzrost skali działania,
- 4) zapewnienie zgodności ze strategią Banku,
- 5) systematyczne monitorowanie osiągniętych wyników i stosowanie korekt w przypadku zagrożenia wykonania przewidywanych założeń

Ryzyko kapitałowe (niewypłacalności) to ryzyko wynikające z niezapewnienia kapitału jak i braku możliwości osiągnięcia poziomu kapitału adekwatnego do ponoszonego ryzyka prowadzonej działalności, niezbędnego do pokrycia nieoczekiwanych strat oraz spełniającego wymogi nadzorcze umożliwiające dalsze samodzielne funkcjonowanie Banku. Zarządzanie ryzykiem niewypłacalności obejmuje: identyfikację czynników ryzyka kapitałowego, założenia rozwoju i umacniania bazy kapitałowej, preferowaną strukturę kapitałów, politykę dywidendową oraz plany awaryjne w zakresie kapitałów. Bank w celu ograniczenia ryzyka niewypłacalności ustalił limity na alokacje kapitału na ryzyka istotne oraz okresowo przeprowadza testy warunków skrajnych mające za zadanie określenie możliwości udźwignięcia nieoczekiwanych sytuacji.

IX. Pozostałe rodzaje ryzyka

Poza ryzykami opisanymi powyżej Bank uwzględnił w procesie zarządzania ryzykiem inne rodzaje ryzyka zgodnie z Procedurą szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej.

Ryzyka te podlegają ocenie.